1707 — 1891 ՓԵՏՐՎԱՐ 1 ՃՈՒՄԱԱ — 1308 ՐԷՃԷՊ 4 — ԱԼՑԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ՓԱՐԱ

ՃԵՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԵՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

{صاحب امتياز: جيوه‌لكيان} — جريدهٔ شرقيه

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 ափլէք	6 ափլէք	3 ափլէք
ՍԹԱՄՊՕԼ	140 ղչ.	70 ղչ.	40 ղչ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէճմուան 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Լինէի, 2նճի վէ 3նճի սահիֆէ ղրշ. 3
4իւնճիւ սահիֆէ 1լի 10ր. հս. » 3
Մէքթուպլար նէշր օլունսուն օլունմասուն իատէ օլունմաս. վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմազ տըր։

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ձիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր։ Կազէթէի մէվատտ հագգընտա հավալէթ[...] ԹԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա։

ՆԻՈՒԵՕՐՔ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Թայմզըն Բէթէրսպուրկ մուխպիրի՝ Րուսիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան Եահուտիլէր ալէյհինտէ գարարլաշտըրըլան թէտապիրը ճէտիտէնին թէեխիրը իթթիխազը հավատիսինի թէէքիտ խաֆյօր։ Մուխպիրը մէր գումըն զաննընճա կէօրէ, թէտապիրը մէզքիւրէ՝ պազը կազէթալարըն իլանը մուճիպինճէ 3 սէնէ իչիւն թէեխիր, պիր միւտտէթը գալըը մուայյէնէ իչիւն թէէխիր օլընմըշ, վէ Րուս Եահուտիլէրի լէհինտէ օլան պու թէէխիր՝ Րուսիա մալիյէ Նազըրը Մ. Վիշնէկրատսքինին միւտախէլէսի սայէսինտէ վուգուա կէլմիշ տիր։ Նազըրը միւշարէյլէյհ՝ թէտապիրը մէզքիւրէնին սէրիան իճրասը խազ ու թաթպիգի մազտուրընտէ Րուսիա խազինէսինէ արզ օլանաք մալիյէճէ պիրճիւմլէ նէթայիճը վախիմէյի Զարա արզ ու իզահ իթմիշ տիր։

——

Պարօն տը Հիրշ՝ Եահուտիլէրին Ամէրիգայա հիճրէթինի թէսհիլ իթմէք իւզրէ թային իթթիկի մէպալիղին խարէսինէ մէմուր օլան ճէմիյէթա պու քէրրէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ խոտէրէք, թահՏը էմրէրինէ 12 միլեօն ֆրանգ վազ իթտիկինի իշար իթմիշ, վէ էկէր պու մէպլաղըն փայըզը պիրճիւմլէ նիյաթ ու մէզաստին իճրասընա քիֆայէթ իթմէզ իսէ մէզքիւր սէրմայէնին պիր գըսմընը տախի սարֆ իտէպիլիրի օլտըղընը պէյան էյլէմիշ տիր։

——

Աֆրիգատա Մէքսիգա քէխրը ճիւմհուրը ժէնէրալ Ցիազըն եագընտա Ֆրանսայա ազիմէթ պիր գաչ այ օրատա իգամէթ խոտէճէկինի Նիւ-Եօրգտան վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆ խապէր վէրիյօր։

——

Րուսիա հիւքիւմէթի՝ անասըլ Ալէման օլան Պալթիգ էյալէթընտա ուսուլը տալիյէտէ օլտըղը կիպի տէվաիրը պէլէտիյէտէ տախի պունտան պէօյլէ լիսանը րէսմի մագամընտա Րուսճանըն իսթիմալինի էմր ու թէնպիհ իթմիշ տիր։

——

Րուսիա Եահուտիլէրի հագգընտա Ինկիլիզլէր թարաֆընտան Զարա իրսալ օլընան վէ լայիհ Զար թարաֆընտան գապուլ խոլընմայան արզուհալ՝ Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինէ իատէ խոլընմըշ օլմաղլա, պու քէրրէ լօրտ Սալիզպարիի տախի՝ մէզքիւր արզուհալը Լօնտրա լօրտ չէհրը էմինինէ իրսալ էյլէմիշ տիր։

——

Րուսիա վէլիահտը կրանտուգ Նիգօլա՝ Հինտիսթանտա Ցէյհի չէհրինէ մուվասէլէթինտէ, ֆուգարայա 50000 րուպիյէ թէվզի էյլէմիշտիր։

——

Խըտիվը Մըսըր Թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրի՝ Եօգարը Մըսըրտաքի սէյահաթընա խիթամ վէրէրէք, կէչէն բազար կիւնիւ Գահիրէյէ ավտէթ էյլէմիշ տիր։

——

Զին հիւքիւմէթի՝ պու քէրրէ Եվրօբատա եաքի խիթիգրազլարընտան տահա էհվէն շէրաիթլէ պիր իսթիգրազ ագտ իթմէյէ չըղըշըրաք, էն էհվէն շարթլարլա իսթիգրազը մէզքիւրըն ագտընը գապուլ խոլէնիպիր պանգա պուլունմայա գատար պանգատան պանգայա տօլաշմաք թաճիմէլըլա ախիրէն Լօնտրայա պիր մէմուրը մախսուս իրսալ իթմիշտիր։ Զին հիւքիւմէթինին պու քէրրէ ագտ իթմէք իսթէտիկի իչպու իսթիգրազ ճէտիտ 100տէ 4½ ֆայզլը կիւմիւշ աղչէ 7 միլեօնտան իպարէթ տիր։

——

Բարիզ պանքալարընտան Մասէնին 21 միլեօն ֆրանգլըգ պիր աչըգ գըրըլարագ պու քէրրէ չէհրը մէզքիւրտէն ֆիրար իթտիկինի, վէ պու իֆլաստա 2000 գատար միւշթէրինին՝ տէբօզիթօ աչէլէրինի գայպ իթմէլէրինտէն գորգունչ պիր թէլէկրաֆ խապէր վէրիյօր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Եազըլըմըզ վէճհլէ, տիւն կէճէ Լէյլէի Րէղայիպ օլմաղ հասէպիլէ Ցէրսաատէթտէ պուլընան պիլճիւմլէ ճամի վէ մէսճիտլէրին մինարէլէրի գանտիլլէր իլէ տօնաթըլմըշ վէ տուալար օգունմըշ, վէ պա իրատէի Սէնիյէ փուգարա վէ միւհթաճինէ քիւլլիյէթլի սատագա տաղըթըլմըշ տըր։

—Թարաֆը հազրէթը Պատիշահիտէն Ճարօն իմբէրաթօրընա իհտա պույուրըլան ալթիւրը թային պույուրըլանագ մէմուր իլէ Ֆիքրաթէր Ճարօնա կէօթիւրմէք իւզրէ Ցէրսաատէթտէ գալմըշ օլան պիր Ճարօն միւլազըմի իլէ 2 նէֆէր՝ կիւմիւշ սուլու ավլաշընտա միւսաֆիր խոլընմըշլէր տիր։

—Տախիլիյէ Նազըրը Միւնիր բաշա հազրէթլէրինին թահՏը րիյասէթինտէ պուլընան պիւտժէ գօմիսիօնը՝ տիւն իքինճի տէֆա իճթիմա էյլէմիշ տիր։

—Էվվէլքի սապահ Ցէրսաատէթէ ավտէթ խոտէն Ֆրանսա սէֆիրի գօնթ տը Մօնթէպէլլօ՝ տիւն Պապը Ալիտէ Սատրազամ վէ Խարիճիյէ Նազըրը վէ միւսթէշարը բաշալար հազրաթընը զիյարէթ իթմիշ տիր։

—Գուտսը Շէրիֆ Րում Պաթրիգի գայմագամը ալէյհինտէ պու քէրրէ էհալիտէն Ցէրսաատէթ Րում Պաթրիգխանէսինէ շիքայէթլէր վիւրուտ իթմիշ տիր։

—Շուէտ-Նորվէճիա գրալը Օսգար հազրէթլէրի՝ զաթը հազրէթը Պատիշահիյէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ խոտէրէք, մախտումը բրէնս Օսգար Պէրնատօթըն Ցէրսաատէթտէ էսնաի իգամէթինտէ հագգընտա իգրամ պույուրըլան ասարը ճէլիլէյի միւհմաննիւվազանէտէն տօլայը արզը թէշէքքիւրաթը ագիմէ էյլէմիշ տիր։

Միւշարէյլէյհ բրէնս Օսգարըն բաքիզ օլտըղը Թրէս-Նավ սէֆինէ՝ Ճէզայիրը Պահրը Սէֆիտ սուլարընտա նիշան թալիմէտի իճրա իթմէյէ պու քէրրէ էմր ախզ իթմիշ տիր։

—Ճարօն տէվլէթի թարաֆընտան Մաթպուաթը Էճնէպիյէ գալէմի սէր խալիֆէսի Պանճիրի էֆ.յէ 2նճի րիւթպէ Թրէզօր Սագրէ, վէ եավէրանը Շահանէտէն Մէքթէպը հարպիյէ սիւվարի մուալլիմի գայմագամ Մէհմէտ Ֆահիգ պէյէ 4իւնճիւ րիւթպէ Սօլէյլ Լէվան նիշանը իթա օլունարագ, մէզքիւր նիշանլարըն գապուլ վէ թագըլմասը խուսուսընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Զըրրաաթ Պանգասը միւտիրի Փօրթուգալ Միքայէլ էֆ. հազրէթլէրինին մաաշընա 2500, վէ միւտիրը սանի Շէվքէթ պէյին մաաշընա 1000, վէ մուհասէպէճի Զիվէր էֆէնտինին մաաշընա տախի 500 ղրշ. զամմը խուսուսընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Պիր գաչ կիւնտէն պէրու նամըզաճ պուլունան Շէհր Էմինի Րըտվան պէյ հազրէթլէրի՝ քէսպը աֆիյէթ խոտէրէք, տիւն պէրայը թէշէքքիւր Մապէյնէ ազիմէթ իթմիշ, վէ եարըն տախի մագամը մէմուրիյէթինէ թէշրիֆ խոտէճէյի իչիտիլմիշ տիր։

—Սըհհիյէ գօմիսիօնը՝ տիւն իճթիմա խոտէրէք, Ֆընտըգլըտա Ցէրիչի մահալլէսինին կէչէն սէնէ տանգ վէ ինֆլուէնզա խասթալըգլարընըն եայըլտըղը պիր մէվգի օլմասընա վէ գաչ պօղազտան տախի օրատա 5-10 վէֆիյաթ վուգու պուլմասընա մէպնի, մահալլէի մէզքիւրէ լաղըմլարընըն թամիրի վէ մահալլէնին թէմիզ թութուլմասը թահՏը գարարա ալընմըշ տըր։

—Թիւրքիա վէ Րումանիա արասընտա մէվճուտ օլան թիճարէթ մուգավէլէսի կէլէճէք մարտ 1տէ խիթամ պուլաճաղընտան, հիւքիւմէթը Սէնիյէ թիճարէթ մուգավէլէլէրի հագգընտա ճէրէյան խոտէն միւզաքէրաթըն խիթամընա գատար էսքի թարիֆանըն մէրի թութուլաճաղընը Րումանիա հիւքիւմէթինէ թէպլիղ պույուրմըշ տըր։

—Թագրիպէն 5 միլեօն լիրալըգ 100տէ 4 ֆայզլը կէչէն 1890 սէնէսի իսթիգրազը ճէտիտ թահվիլաթը Օսմանիյէսի մուամէլաթընա եարըն պաշլանարագ 100տէ 1 բէսիւլմալինին թէէտիյէսինէ մախսուս գուրասը քէշիտէ օլընաճագ, վէ պէօյլէճէ հէր սէնէ րումի փէտր. վէ օգուստոս իսթիհլալընտա թէէտիյէի բէսիւլմալ գուրասը չէքիլիպ, պիրէր այ սօնրա, եանի մարտ վէ էյլիւլ իսթիհլալընտա տա փայիզ գուբօնը քէսիլէճէք տիր։

—Գըրըմ Նագիպ իւլ էշրաֆ գայմագամը Օսման Նուրի էֆ.նին վէֆաթ իթտիկի՝ Ինկիլիզ կազէթալարընտա օգունմըշ տըր։

—Ցիւն Էվգաֆ մէմուրլարըն վէճիբէթլէրինէ քեանունը էվվէլ (գէկտ.) մաաշը վէրիլմիշ տիր։

—Ցիւն Թրապիզօնտան լիմանըմըզա կէլէն Րուս վաբօրընտա պէրայը ճէէթատվի Ցէրսաատէթէ կէլմէքտէ օլան Սինօպլը 20 եաշընտա խասթա պիր Րում գըզը՝ եանար րահՏէ ագըրըր գաչըրըրագ կէճէլէյին քէնտի քէնտինի տէնիզէ աթըփ պօղուլմըշ տըր։

—Շէհր Էմանէթինտէն վէրիլէն էմր մուճիպինճէ, Գալաթանէ խաքէսի պու կիւնլէրտէ տէնիզ գըյըլարը տիպլէրինտէ գալան վէ պազը պալըգճըլար թարաֆընտան թուլթուլան պայաթ վէ գօգմուշ թօրիգ վէ բալամուտլարը մուայէնէ իթտիրէրէք, տօնմուշ վէ գօգմուշ օլտուգլարը թէպէյյուն խոտէնլէրի պիլմուսատէրէ թէքրար տէնիզէ աթտըրըլմըշ տըր։

—Պրուսա վալիսի Մահմուտ Ճէլալէտտին բաշա հազրէթլէրինին նամըզաճըլըգ հասէպիլէ տաիրէի հիւքիւմէթէ կիտէմէտիկէրէք օտըղը՝ Պրուսատան եազըլըյօր։

—Իմթիյազը Մ. Նակէլմաքէրսէ իթա օլընան իքի տէմիր եօլ խաթթը՝ եէքտիկէրինտէն այրը վէ ֆարգլը տըրլար։ Պու իքի խաթթըն քիւչիւյի օլան Պրուսա-Մուտանիա տէմիր եօլը՝ պիր խաթթը մահալլի օլուպ, տար խաթթ իւզրէ ինշա օլընաճագ, վէ էաքի խաթթտան գալմա ամէլիյաթ իլէ էշեա վէ լէվազիմաթ սահիպը իմթիյազըն եէտը թասարրուֆընա կէչէճէք տիր։ Գօնեայը Պանտըրմա վէ եախօտ Մարմարա տէնիզի սահիլինտէ տիկէր պիր եագըն նօգթայա րապթ խոտէճէք օլան տիկէր պէօյլէ խաթթ՝ մուամէլաթ վէ միւրաֆէտաթը վասիալէ գապիլիյէթի օլաճաղը հասէպիլէ կէնիշ խաթթ իւզրէ ինշա օլընաճագ տըր։ Խաթթը մէզքիւր իչիւն թային օլընան Թարիգ՝ Պալըքէսէր, Սիմավ, Ուշագ վէ Աֆիօն Գարահիսարընտան միւրուր իթմէքտէ տիր։ Իմթիյազ չէրաիթնամէսինտէ պիրի օլմագ իւզրէ սահիպը իմթիյազ՝ հիւքիւմէթ թարաֆընտան իսթէտիկ օլընտըղը թագտիրտէ մէզքիւր խաթթը ճէտիտ իլէ Իզմիր-Էնգիւրէ Անատոլ խաթթլարը վէ Իզմիր-Գասապա խաթթլարը արասընտա իլթիսագ խաթթլարը ինշա խոտէճէք տիր։ Պունտան մաատա Իզմիր-Գասապա տէմիր եօլը հագգընտա տիկէր չէրաիթ տախի մէվճուտ օլուպ, շայէտ հիւքիւմէթ՝ խաթթը մէզքիւր իլէ Պանտըրմա-Գօնեա խաթթլարըն իլթէմէսինի պիրլէշթիրմէք արզուսընտա պուլունուրսա...

Իշպու իմթիյազըն մուգավէլէնամէսի հէնուզ մէշհուտ կէրիլմէմիշ օլմաղլա, չէրաիթը մէզքիւրէնին նէվ ու սուրէթինի թէմամիյլա թային իթմէք մէյիլ։ Իմթիյազ ֆէրմանը հէնուզ սուտուր իթմէմիշ իսէ տէ, մուամէլաթը մուգտազիյէ իֆա օլընընճա ֆէրմանը տախի սատըր օլանագ տըր։ Անճագ Մ. Նակէլմաքէրս՝ պունա պէքլէմէյիփ, գումբանեանըն թէշքիլինէ թէշէպպիւս իթմէք իւզրէ տիւն ագշամ տէմիր եօլ իլէ Սիրքէճիտէն Բարիզէ հարէքէթ իթմիշ տիր։ Մ. Նակէլմաքէրս տիւն հարէքէթ իթմէզտէն էվվէլ Նաֆիա Նէզարէթինէ ազիմէթլէ, Նազըր Րաիֆ բաշա հազրէթլէրիլէ միւլագաթ իթմիշ, վէ Մուտանիա իլէ Գօնեա խաթթլարը հագգընտաքի իրատէի Սէնիյէ մուամէլէսի պիթմէթէլէյի, էվրագը գըյմէթ վէ թէամիր օլունմըշ տըր։

Բէզգիլիք Էնգիւրէ տէմիր եօլ խաթթը սահիպը իմթիյազը Մ. Գաուլա տախի տիւն ագշամքի Եվրօբա թրէնիլէ Ցէրսաատէթտէն Պէրլինէ ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

—Էտիրնէ վիլայէթինտէ Ցիմէթօգատան Սէլանիկէ գատար մա չուսպաթ պիր տէմիր եօլ խաթթը ինշա իթմէք իւզրէ Մ. Ֆիջ Ճէրճ իլէ Մ. Գիլբ թարաֆընտան զայէթ չէնկին պիր Ինկիլիզ գումբանեասը նամընա Ցէրսաատէթտէքի վէքիլլէրի մարիֆէթիլէ խազինէի Շահանէյէ պիր իմթիյազ իսթիտասը թագտիմ խոտիլմիշ տիր։ Իսթիտայը մէզքիւրըն թէտգիգի իչիւն պա իրատէի Սէնիյէ եավէրանը Շահանէտէն Շաքիր բաշա հազրէթլէրինին թահՏը րիյասէթինտէ օլմագ վէ Մալիյէ վէ Նաֆիա Նազըրլարը Ցակօր վէ Րաիֆ բաշալար հազրաթընտան միւրէթթէպ պիլճիւմլէ ուզէրէ թէշքիլ խոտէն վէ 2 տէֆա Մապէյնտէ ագտը իճթիմա էյլէյէն գօմիսիօնըն րաբօրթօսը՝ խաթթը մէզքիւրըն ինշասը լէհինտէ օլմաղլա, Նաֆիա Նէզարէթինէ իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Սըրպիստանըն կիւտէն Թէպայի Օսմանիյէյէ վէրիլէն պասաբօրթլարըն Ֆրանսըզճա իպարէլէրի տահա եէրինէ տէ պու եգրըզ պիր միւտէթ մագտումէ իթթէսաթիֆ օլընմագտա իտիկի՝ Սըրպ սէֆարէթինտէն Խարիճիյէ Նէզարէթինէ իշար օլունմաղլա, պունտան պէօյլէ պասաբօրթլարա Ֆրանսըզճա իպարէլէրին տախի թէրճիւմէ քըլընմասը լազըմ կէլէն մագամաթա թէպլիղ գըլընմըշ տըր։

—Պու արալըգ գըրըմըզը ֆէրաճէլի վէ օտուգճա եաղըշըգլը պիր գարըըն՝ քէօբրիւ իւզէրինտէ տօլաշարագ, կէլիպ կէչէնլէրէ՝ Պօղազ իչինտէ պիր քէօյէ կիտէճէք իքէն իւզէրինէ բարա ալմաղը ունութտըղընը պիլտիրէյան վաբօր բարասը խոտէմէքտէ, վէ հէր քէս՝ հալինէ ալտանարագ իմտէտի բարայը վէրմէքտէ օլտուղը՝ Թաւիզէ եազըլան պիր վարագատա կէյէլ իլէ, մէրգումէնին պէօյլէճէ խայլի տօլանտըրմասընը մէնիւ՝ մէրճիմէնին իխթար օլունմըշ տըր։

—Շէհրիմիզ Ֆրէնք մուզիգաճըլարը՝ հէգիրէ մուավէնէթ իճրասը մագսատիլէ Մ. Լանժըն րիյասէթի թահՏընտա պիր ճէմիյէթ թէշքիլ խոտիւպ, պու ճէմիյէթ սէֆիրլէրտէն պազըլարըլա Պէյօղլը միւթէհէյիզանընտան պիր չօգլարը իանաթը նագտիյէ վէրմիշլէր տիր։

—Թէգաիւտ սանտըղը աիտաթընտան բարա կէչիրմիշ օլան մէմուրլար ալէյհինէ իգամէ տավա իթմէք վէ մաաշլարընտան 100տէ 7սինի իւճրէթ ալմագ իւզրէ Ազմէտ Ալէաաֆ էֆ.՝ մէզքիւր սանտըգ նէզարէթինին վէքիլը ումումիսի թային օլընմըշ տըր։

—Մըխալըճըն տազ ճիհէթինտէ պուլընան պազը մուհաճիր քէօյլէրի գար ալթընտա գալըպ, էհալինին հիչ պիր թարաֆա կիտէմէտիքլէրի վէ էքմէքչիլէրինտէն խապէրտար օլամամագտա պուլընտուգլարը, վէ բէք զիյատէ մէշագգաթա տուչար օլտուգլարը խապէր ալընմաղլա, Մըխալըճ գայմագամը՝ էհալիի մէրգումէյէ մուավէնէթ իչիւն գումվէր քեաֆիյէ կէօնտէրմիշ, վէ քէյֆիյէթ Պրուսա վալիսինէ տախի պիլտիրիլմիշ տիր։

—Ցէօրտիւնճիւ օրտու ալթըպաշըընտան Ցօգաթ. Եօրկի Նիգօլաիտիսին վէրէմ գարշը պիր իլաճ պուլտըղընը հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ իխպար իթմէսի իւզէրինէ Ցէրսաատէթէ ճէլպի իրատէ պույուրըլմըշ օլմաղլա, էվվէլքի կիւն մուժմաիլէյհ Էրզրումտան Ցէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

—Կէչէն ճումա էրթէսի Գալաթատա բուլապար Շէթալըն մաղազասընտա, կիւնտիւզ վագթընտա, միւթէմարիֆէ մէմուրլար հէր այագտա թօլաշտըղըլար սըրասընտա, մաղազա սահիպինին հէչ եանընտան պուլունմայան 158 լիրա չալընմըշ, վէ անիտէ եօգլանըլըբ քիւմէսինին իւզէրինտէ պուլընամամըշ տըր։

—Սթամպօլտա Թօբագաբըլար իչինտէ պուլունան վէ 2500 Ինկիլիզ լիրասընա Կլասգօվ էնտ Լօնտօն գումբանեասընա սիկօրթալը օլան քէհրիպարճը տիւքքեանընը գաստէն աթէշ վէրմէք թէօհմէթինէ մէպնի մէզքիւր գումբանեա թարաֆընտան ալէյհինտէ իգամէ խոտէն տավա[...] մահքէմէսինտէ [...] օլունմըշ տըր։

Էսնայը մէզքիւրտէ իթթիհամ գըլընան ամէլէլէրտէն վէ միւթէհէմ[...] Թարաֆընտան վագի[...] պազը մէսաիլ[...] վէ միւտտէիալէյհ Սարաֆիմ էֆէնտիի [...] պիր [...] Մ. Հօֆմանըն միւտտաի սըֆաթըյլա գապուլինէ գարար վէրիլմիշ, վէ լաքին վագթըն կէչմէսինէ մէպնի մէզքիւր տավայա տաիր միւտտաի[...] միւտտաի ուսուլմէնին իֆասը միւզաքէրէի ախիրէսի միւհիմէսի օլընմագ իւզրէ պազ[...] փէտր. 12տէ թաալիգ օլընմըշ տըր։

ՄՈՒԶՈՒՐՈՒՍ ԲԱՇԱ

Արնաւուտ քէօյինտէ գօնաղընտա նէրտիվէնինտէն տիւշէրէք սագաթլանմըշ օլտուղընը տիւնքի նիւսխամըզտա եազտըղըմըզ Լօնտրա Օսմանլը սէֆիրի սապըգ Միւզուրուս բաշա 84 եաշընտա օլտուղը հալտէ տիւն վէֆաթ իթմիշ տիր։

Միւշարէյլէյհին վէֆաթը՝ մէսմուը հազրէթը Պատիշահի օլտուղտա, բէհամը թէէսսիւր պույուրըլմըշ, վէ խըտէմաթը մէսպուգէսինէ լայըգ պիր սուրէթլէ տէֆնի էմր ու ֆէրման պույուրըլմըշ տըր։

Միւթէվէֆֆա միւշարէյլէյհին խաթ թայանմըշ օլտուղը Ինկիլթէրրա գըրալիչէսընա իշար օլունմասը իւզէրինէ, միւշարէյլէյհա՝ պա թէլէկրաֆ սէֆիր Սըր Ուիլեամ Ուայթը իսթիֆսարը խաթըրը մէմուր իթմիշ իսէ տէ, սէֆիրը միւշարէյլէյհ՝ պու վազիֆէյի իֆայա մէյտան պուլմաղտան էվվէլ Միւզուրուս բաշա վէֆաթ իթմիշ տիր։ Ճէնազէ ալայընըն բազար կիւնիւ իճրա օլունաճաղը մէմուլ տըր։

Միւզուրուս բաշա՝ Թիւճճարտէն Կիւրիտլի Բավլաքի Միւզուրուս էֆ.նին մախտումը օլուպ, 1807տէ Արնաւուտ քէօյինտէ տիւնեայա կէլմիշ, վէ էվվէլա պուրատա թահսիլը իլմ խոտուպ պատէհու Վիէննա Տար իւլՖիւնունընտա թէվսիի մալումաթ էյլէմիշ տիր։

1828տէ խըտմէթը տէվլէթէ կիրիպ, իքի տէֆա օլարագ 1830տա Սիսամ գայմագամլըղընա թային օլունմըշ տըր։ Միւշարէյլէյհ Սիսամլըլարըն սատագաթա մուղայիր հարէքէթ իթթիքլէրի պիր զէմանտա վուգու պուլան մէմուրիյէթինտէ ֆէվգէլատէ մուվաֆֆագ օլուպ, Սիսամտա էմնիյէթ ու ասայիշի թէէմին էյլէմիշ վէ խըտմէթը վագըասը հիւքիւմէթը Սէնիյէճէ թագտիր օլունարագ Ղազի Սուլթան Մահմուտ Խան հազրէթլէրի թարաֆընտան իֆթիխար նիշանը իհսան պույուրուլուպ, 1833տէ Աթինա սէֆարէթինէ մէմուր գըլընմըշ տըր։ Օրատա պազը էշխասը մուզիրրէ՝ Միւզուրուս բաշանըն իգտամաթը սաթըրգասընտան նաշի հիտտէթ խոտէրէք վուրմայա գալգըշմըշլար իսէ տէ, քէնտիսի վագըֆէի սատագաթըտան գաթ օլըմըշ տըր։ Օլ վագթ պազը բօլիթիգա մէսայիլինէ տաիր Եունան գաբինէթօսընա եազտըղը 2 նօթա՝ հուգուգը պէյն էլ միլէլ քիթապլարընտա միսալ օլարագ տէրճ խոտիլմիշ տիր։

Միւզուրուս բաշա՝ 1845տէ Վիէննա սէֆարէթինէ թային օլունուպ, 3 սէնէ իֆաի վազիֆէ իթմիշ վէ Մաճառիսթան վուգուաթընտա հուգուգը տէվլէթի վէ վազիֆէի սիյասիյէյի հիւսնիւ իֆա էյլէմիշ տիր։

1851տէ Լօնտրա սէֆարէթինէ թային օլունուպ, 35 սէնէ պու մէմուրիյէթի իֆա խոտէրէք Լօնտրա տէվաիրը բօլիթիգիյէսինտէ պիր մէվգըի միւմթազ գազանմըշ օլտուղը կիպի, Ուլաղ-Պուղտան էմարէթինին թանզիմը ուսուլը իչիւն Բարիզտէ թէշքիլ խոտէն գօնֆէրանստա, վէ Նէհրը Թունա սէֆայինինին հուգուգը էսասիյէսինի թային զըմնընտա Լօնտրատա թէշքիլ խոտէն գօնֆէրանսա վէքիլէ Օսմանիյէ մուրախխասը սըֆաթըյլա հազըր պուլունմըշ տըր։ Պունտան 5-6 սէնէ մուգատտէմ Լօնտրա սէֆարէթինտէն ինֆիսալ իլէ Ցէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

Րում լիսանընտա գուտրէթը գալէմիյէսի, շիիր վէ ինշասը բէք միւքէմմէլ օլուպ, Թէրք իթթիկի էլ եազըլարը՝ պիր գ[...] հէյէտ թէշքիլ խոտէճէք քէսրէթլի իմիշ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

(Աժանս տը Գօնսթանթինօբլ)

ՊՈՒ ԿԻՒՆՔԻ

Սօֆիա 12 փէտր.

Իթալիա բօլիթիգա մէմուրը՝ Մարքի տը Րուտինինին Թահրիրաթը ուժմումիյէսինի Պուլկար հիւքիւմէթինէ թէպլիղ իթմիշ տիր։ Պունտա Պուլկար տավաի միլլիյէսինին էվվէլքի գապինէթօլար կիպի շիմտիքի էհնի գապինէթօ նէզտինտէ տախի նավլը թէվէճճիւհ օլաճաղը պէյան իտիլմիշ օլմաղլա, պու պէյանաթ՝ հիւսնիւ թէէսիրի մուճիպ օլմըշ տըր։

Վիէննա 12 փէտր.

Բոլիթիշէ Գօռէսբօնտէնցին պէյանընա կէօրէ, Իթալիա պիւտժէսինին թասարրուֆաթը՝ 30 միլեօնա պալիղ օլըյօր։

Լօնտրա 12 փէտր.

Մ. Բառնէլ իլէ Մ. Օ՛Պրիէնէ պիր մէքթուպ եազարագ, Իռլանտա մէնաֆիի միլլիյէսի հիւսնիւ մուհաֆազա խոլընմէճէքտէ օլտուղընտան, ֆըրգայի մէզքիւրէ րիյասէթինտէն չէքիլտիկինի Իռլանտա տավասընըն տիւչարը թէհլիքէ օլաճաղընը պէյան իթմիշտիր։

Պուլօնեա 12 փէտր.

Օ Պրիէն իլէ Տիլօն՝ Մ. Բառնէլ իլէ իճրա օլընան միւզաքէրաթըն մուվաֆֆագ օլամամասընտան տօլայը չէքէրայէթի հավի պիր պէյաննամէ նէշր իլէ, պունտան պէօյլէ միւնազաաթը մէզքիւրէյէ տախիլ օլմագ իսթէմէտիքլէրինի պէյան իթմիշլէր, վէ պատէհու մահքում օլտուգլարը մահպուսիյէթ ճէզասընը չէքմէք իւզրէ Ինկիլթէրրայա ազիմէթլէ հազըրլանմըշ օլտուգլարընտա թէվգիֆէ ալընմըշլար տըր։

Աժանս Օվէնօվ.

Պէրլին 12 փէտր.

Ֆրանսա սէֆիրի թարաֆընտան իմբէրաթօր Կիյոմ չէրէֆինէ պու կիւն քէշիտէ օլընան պէօյիւք զիյաֆէթտէ իմբէրաթօր միւշարէյլէյհ իլէ Ցէրսաատէթ Ալէման սէֆիրի Մ. Րատօվից հազըր պուլունմըշլար տըր։ Իմբէրաթօրիցա բէք եօրկուն օլտուղընտան, մէվլիտիզար տավէթտէ իճապէթ խոտէմէմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԲԻՆԿԵԱՆ

Տէր Խմբագրապետ,

Հանրային բարիքի մ'աճելու լաւ փորձութիւն է ինչ ալ ըլլին անհատական խնդիրներ ու խօսք։ Բինկեանի Մայր Եկեղեցին կառուցեալ յամին 1793 վերանորոգութեան կարօտ վիճակի ենթակայ էր եղած. այժմ մեծ ուրախութեամբ կը յայտնեմ թէ Մեծ. Տէր Յակոբեան Կարապետ էֆէնտի կը շնորհէ վաթսուն հատ Օսմ. լիրա և յուսալից կը թողու գնասարակութիւն գիւղին գործը յառաջ տանել։ Աստուած առիթն է դրդող որ հրապարակաւ յայտնեմ զիմ շնորհակալութիւն և ամէն անոնց որոնց համար քաղցր է նորոգել տեսնել մեր Ս. Եկեղեցին։

Վարդան Կ. Արսլանեան

12 յունվար 1891 Կ. Պոլիս

ԻԹԱԼԻԱ.

Իթալիա բէխօր վիւքէլասը սապըգ Մ․ Գրիսբի՝ խալէֆի օլան մարքի տը Ռուտինինին եէմին բէսմինտէ չաքիտ մագամընտա հազըր պուլընըպ, իքինճի չաքիտ տախի գրալ Ումպէրթօնըն պիրինճի եավէրը հարպը ժէնէրալ Բալլավիչինի օլմուշ, վէ տիկէր վիւքէլաի ճէտիտէնին բէսմը թախլիֆի իճրա իթտիքլէրի զէման տա բէխօր վիւքէլա Մ․ տը Ռուտինի՝ եինէ միւշարիւնլէյհ ժէնէրալ Բալլավիչինի իլէ պէրապէր չաքիտ օլմուշ տըր․

* *

Ռօմատան իշար օլունտըղընա կէօրէ, Աֆրիգատա քէաին Ասապտան Իթալիա գապինէթօսընա ենտիշէլի մուճիպ խապէրլէր վիւրուտ իթմիշ տիր․ Ասսա գրալը Ռաճէյթա՝ պունտան աղտէմ Իթալիայա թէրք իթմիշ օլտուղը արազինին պիր գըսմընը կէրի իսթէյօր, վէ պու արազինին թէրքինէ տախր օլան մուգավէլէնամէյի Իթալիան միւզաքէրէ մէմուրլարըյլա պէրապէր իմզալատըղընտա քէնտինին անլէր Թարաֆընտան ալտատըլմըշ օլտըղընը տէրմիան իտիյօր բըրչ: Պունտան մատտա մումաիլէյհ գրալ Մարքաայը նամ պէօյիւք գասապանըն թէրք օլընան արազի տախիլինտէ պուլընտըղընը ասլա իշիթմէմիշ օլտըղընը տախի իտտաա էյլէյօր իմիշ․ Գրալ Ռաճէյթա՝ չու սօն զէմանլարտա տէֆաթլէ թէճաւիզը միւթմայէպանթ իթտիքտէն սօնրա, պազը մուամէլաթ իճրասըյլա միւնազիունիֆէճ օլան արազի իւզէրինտէ քէնտի հուգուգը հիւքիւմրանիսինի իսպաթ ու թէէյիտ չալըշմըշ տըր․ Շիմտի Ասսայ հուտուտը իւզէրինտէ պազը կէօնա հէյէճան մէվճուտ օլտըղը խապէր վէրիլիյօր․

* *

Բօզօյը Ռօմա նամ Իթալիան կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Ինկիլթէրրանըն Ռօմա սէֆիրի Լօրտ Տըֆրին՝ լօրտ Սալիզպէրի թարաֆընտան Մ․ Գրիսբիէ պիր թէլէկրաֆ թեպլիղ իթմիշ, վէ պու թէլէկրաֆտա Ինկիլթէրա բէխօր վիւքէլա վէ խարիճիյէ նազըրը լօրտ Սալիզպէրի՝ Իթալիա բէխօր վիւքէլա վէ խարիճիյէ նազըրը սապըգ Մ․ Գրիսբինին միւտտէթը մէմուրիյէթինտէ Ինկիլթէրա տէվլէթ ու հիւքիւմէթի հագգընտա իպրազ էյլէտիկի ասարը հուպպ ու միւվալաթը խալիսանէտէն տօլայը պէյանը թէշէքքիւր իթմէքտէ պուլունմըշ տըր․ Լօրտ Տըֆրին՝ մէզքիւր թէլէկրաֆը թեպլիղ իթտիկի սըրատա Մ․ Գրիսբիէ պազը մէգալամը նիւվազիշքեարանէ տախի իրատ իթմիշ տիր․

Պուլկարիստան խարիճիյէ նազըրը Մ․ Կրէգօֆ իլէ Սօֆիատա Իթալիա բօլիթիգա մէմուրը գօնթ տը Սօնազ արասընտա հուսուլէ կէլէն պիր իթիլաֆ իւզէրինէ, Ֆիլիպէտէ մուգուրընը պունտան աղտէմ մուֆասսալէն եազըլըրմըշ Վուլկար վէ Իթալիան հատիսէսի՝ հէր իքի թարաֆըն մէմնունիյէթինի մուճիպ օլաճագ պիր սուրէթտէ պու քէրրէ թէսվիյէ էտիլմիշ օլմուշ տըր․

ՖՐԱՆՍԱ ՊԱՆԳԱՍԸ

Փէյրինկ պիրատէրլէր վէ գումբանեասընըն կէչէնտէ Թամիլը թէէտիյամ իթմէսի իւզէրինէ Լօնտրա բիյացասընտա զուհուրա կէլէն պուհրանտան, վէ իշպու պուհրանըն թէվսիի տախրէ իթմէմէսի իչիւն իթթիխազ օլունան թէտապիրտէն, վէ պու պապտէ Ինկիլթէրա Պանգասը Թարաֆընտան օլունան մուավէնէթտէն, վէ Ֆրանսա Պանգասընըն տախի 75 միլեօն ֆրգ․ իգրազ իթմէք սուրէթիյլէ Ինկիլթէրա բիացասընա իթտիկի եարտըմտան՝ տէֆաթլէ պահս իթմիշ իտիք․

Ֆրանսատա պազըլար՝ Ֆրանսա Պանգասընըն խարիճէ մատտէթէն մուավէնէթէ չիթմապ իտէճէք եէրտէ, քէնտի նիզամաթընըն միւսաատէսի տաիրէսինտէ Ֆրանսա տախիլինտէ զուհուր իտէն աճվալ իլէ իշթիղալ իթմէսի միւնասիպ օլաճաղընը պէյան իթմիշ օլմաղլա, Եվրոբատա ումուրը մալիյէ իլէ իշթիղալ իտէն կաղէթալարըն էն միւհիմմէրինտէն պիրի՝ պու պապտէ մէզքիւր Պանգանըն մէճլիսը իտարէսի պէյհիննէքի իֆատաթը բէտտա ու ճէրհ էօլընտա աթիտէքի ֆըգրալը եազմըշ տըր․

«Լիւգում գանուն Թանըմագ․ իշպու գագիտէի բիւլլիյէ՝ Ֆրանսա Պանգասը Թարաֆընտան Ինկիլթէրա Պանգասընա «Լ․» օլարագ վէրիլէն 75 միլեօն ֆր․ միւնասէպէթիյլէ պիր քէրրէ տահա մէյտանա չըգմըշ տըր․ «Մուամէլէնին ֆէվգէլատէլիկի՝ Ինկիլթէրա Պանգասընըն՝ խազինէ թաճվիլաթընը վէ Ինկիլիզ գօնսօլիտոնի թէէմինամ կէօսթէրէրէք Ֆրանսա Պանգասընա միւրաճաաթ իթմէյէ մէճպուր օլմասընտան նէ չէթ իթմէքտէ տիր․

«Տիկէր Թարաֆտան Ֆրանսա Պանգասը տախի-թաճվիլաթ մուգապիլինտէ իսթիգրազ վէրէնլէր 100տէ 3 ֆաիզ ալտըգլարը հալտէ -100տէ 3 ֆաիզէ րազի օլմագտա, վէ պունտան պաշգա հէր նէ օլուր իսէ օլսուն էննէպի թաճվիլաթը մուգապիլինտէ «Լ․» իթասընտան հուսուլէ կէլէճէք իսթիֆատէյէ միւսաիտ օլմայան նիզամաթը ասլիյէսինէ մուխալիֆ հարէքէթ իթմէքտէ իսէ տէ, պէյն էլ միլէլ ֆէվաիտը մալիյէնին մուհաֆազասը մագսատիյլէ, Ֆրանսա Պանգասը մէճլիսը իտարէսի Թարաֆընտան իճրա օլընմըշ օլան պիր մուամէլէնին՝ Ֆրանսա մալիյէ նէզարէթի Թարաֆընտան Թաստիգ օլընաճաղընա քիւտէ չիւպհէ իթմէզ․

«Ֆրանսա Պանգասը՝ եսքի Գօնթուար տ'էսգօնթ պանգասընը գուրթարմագ իչիւն տախի քէնտի նիզամաթը տախիլիյէսի տաիրէսի մահտուտէսինի թեճավիւզ իթմէյէ մէճպուր օլմուշ, վէ գանուն վէ նիզամ սուրէթինտէ մէվճուտ օլան իխթիյալաթը ինսանիյէ՝ եքսէր ահվալտէ քեաֆի տէրէճէտէ օլմատըղը մէյտանա չըգմագտա պուլունմըշ տըր․

«Պու հալտէ եա ահվալի վէ եախօտ նիզամաթը տախիլիյէյի գուրթարմագ իգթիզա իթմէքտէ, վէ եախօտ էվվէլա նիզամաթը տախիլիյէյի թատիլ վէ պատէհու ահվալի խալաս իթմէք չարէսի տախի վարիտը խաթըր օլմագտա տըր․ Ֆագաթ պիր խանէտէ հարիգ զուհուր իթտիկի վագթ, ինսան՝ գաչմագ իչիւն իթթիխազ օլընաճագ թէտապիրին միւզաքէրէսինէ պաշլամայարագ, եանկընը սէօնտիւրմէք իչիւն սիւրատ վէ էթրաֆա եայըլմասը իչիւն հէման թուլումպաճըլարը չաղըրըր․

«Ֆրանսա Պանգասընըն՝ Գօնթուար տ'էսգօնթըն իմտատընա չիւմ օլտուղը եանատէ, Բարիզ բիացասընըն՝ թէէսիրաթը մալիյէնին ումումընտա տա ազ չոգ միւթէզարրիր օլաճաղը պիր պուհրանտան գուրթարըլտըղընտան պահս օլունմագտա իտի․ Պու կիւն Բարիզ բիացասընըն՝ Ինկիլթէրա Պանգասընըն իմտատընա եէթիշմէսի սայէսինտէ Լօնտրա բիացասը տախի պունըն պինը պիր հալտէն գաթլիւրը կէրիպան էյլէմիշ տիր, զիրա էյէր Ֆրանսա Պանգասը՝ Ինկիլթէրա Պանգասընա մուավէնէթ իթմէյէ գապուլ իթմէմիշ օլա իտի, մէզքիւր Պանգա՝ բը գօնթօսընը իֆլաս տէրէճէսինէ չըգարմայա մէճպուր օլաճագ իտի․ Պունընլա պէրապէր պու տէֆաքի վէ էվվէլքի հալլէր պիրպիրինին այնը իսէ տէ, մուամէլէթըն թէնզիլի քէսինճէ եսասը պիր փարգ մէվճուտ տըր․

«Բիացատա պուլունան միւհիմ թիճարէթ էվլէրինին քէֆալէթը խուսուսիյէսի օլմագսըզըն զայըր սահիհ պիր գարշըլըգ մուգապիլինտէ Գօնթուար տ'էսգօնթ՝ա 140 միլեօն ֆր․ «Լ․» վէրմէք Ֆրանսա Պանգասը իչիւն ճիտտի պիր թէհլիքէ աստ օլընապիլիր․ Ինկիլթէրա Պանգասընա 75 միլեօն ֆր․ պիր «Լ․» վէրմէք՝ սուրէթը հագգիգիյէտէ Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինին քէֆալէթիյլէ 75 միլեօն ֆր․ վէրմէք տէմէք տիր․

«Պու սէպէպէ պինաէն, Ֆրանսա տա Ինկիլթէրա հիւքիւմէթիյլէ Ինկիլթէրա Պանգասը արասընտա պուլունան բէվապըթը պիլմէյէնլէրին էֆքեարընը թէսքին իթմէք մագսատիյլէ Ինկիլիզ սէրմայէսինտէն իպարէթ պիր բէհրին ալմագ՝ իշպու «Լ․» իչիւն ալընան թէէմինաթա հիչ պիր չէյ իլավէ իտէմէզ․»

ՃԱՓՕՆ

Ճափօնիըլարըն պազը ատաթ ու ահվալի հագգընտա մալումաթ․

([illegible])

Ճափօնիըլարըն ուսուլը թէնվիրիյէլէրի՝ մուգատտէմա եալընըզ ժօտան իպարէթ օլտուղը հալտէ, էլեէվմ բէթրօլ կազը իսթիմալ օլունմագտա վէ ֆագաթ տէրէճէի միւքէմմէլիյէթտէ պուլունմամագտա տըր․

Գատըն թայֆասը՝ սաիր Շարգ միլլէթլէրինտէ օլտուղը կիպի հաիզը էհէմմիյէթ տէյիլ տիր․

Ճափօնիըլարըն ուսուլը միմարիյէ վէ ատաթը սաիրէլէրի՝ պուլընտուգլարը ըգլիմին իգթիզաաթը թապիիյէսի նէթիճէսի տիր․

Ճափօնտա զէլզէլէ՝ խանէլէրին մէթանէթսիզլիկինտէն նաշի բէք մուզիր նէթիճէլէր վէրիր․ Ճափօնիըլար՝ տահա միւտհիշ պիր թէհլիքէյէ սուրէթը տայիմէտէ կիրիֆթար տըրլար քի, օ տա՝ խանէլէրին քեամիլէն ախշապ օլմասընտան տօլայը եանկըն պէլիյէսի տիր․ Հալթա Ճափօնիըլարըն մէֆրուշաթա էհէմմիյէթ վէրմէմէլէրի վէ խանէլէրինի սատէ պիր թարզտա մուհաֆազա իտիշլէրի՝ եանկըն պէլասընա քէսրէթլէ կիրիֆթար օլմալարընտան իլէրի կէլիյօր տէյու զանն օլունմագտատըր․ Պալթախըթ օլան Թօգիօտա պիր կէճէ օլմազ քի, հարիգ մուավէնէթ չանը չալընմասըն․

Եանկըն՝ օ գատար ումումիլէշմիշ տիր քի, եսքի պիր Ճափօն տարպը մէսէլինտէ «եանկըն՝ բէտօնք չիչէյի տիր» տէնմիշ տիր․ Ճափօնիըլար՝ պու խուսուստա բէք ֆէյլէսօֆանէ իտարէի էֆքեար իտէրլէր․

Ճափօնիըլարըն էվլէրի բէք ուճուզ տըր․ 200 ֆրգ․ա պիր խանէ ինշա իտիլէպիլիր, մէֆրուշաթ վէ էտէվաթը սաիրէսի տէ 500 ֆրգ․ա թէտարիք իտիլիր քի, պիր էվ հէր թիւրլիւ լէվազիմիլէ 700 ֆրգ․ա չըգար տէմէք տիր․ Էն պահալը խանէլէր՝ 3000 վէ նիհայէթ 4000 ֆր բահա տայիր․

Հէր խանէնին՝ գալըն տուվարլար իլէ ինշա օլունմըշ պիր եմին մաղազէ վար տըր քի, հարիգ զուհուր իտէր իթմէզ գըյմէթլի էշեա վէ էտէվաթը սաիրէյի օրայա գաչըրըրլար․

Ճափօնիըլար՝ եանան էվլէրին եէրինէ տէրհալ եէնիսինի ինշայա միւսարաաթ իտէրլէր․ Թիւճճարլար՝ խանէ ինշասը իչիւն իգթիզա իտէն լէվազիմի էվվէլճէ հազըրլատըգլարընտան, թէզմիլ խանէլէրի միւհթէրէգ օլան պիր մահալլէ 15 կիւն զարֆընտա եէնիտէն ինշա օլունըր․ Պազը քէրրէ հարիգին վուգուու պուլունտուղը կէճէ պիլէ խանէ ինշասընա պաշլանըր․ Հարիգզէտէկեան՝ հէնուզ եանան խանէլէրինին խարապէլէրի սէօնտիւրիւլմէզտէն՝ եէնիտէն ինշասընա պաշլատըգլարը խանէնին չաթըսը ալթընտա իսքեան իտէրլէր․

Պալթախըթըն հէր մահալլէսինին 3 սէնէտէ պիր եէնիտէն ինշա օլընտըղը իտտաա իտիլիր․ 1876 տան 1877 սէնէսինէ գատար պիր սէնէ զարֆընտա պիւթիւն Ճափօն մէմալիքինտէ 12143 տէֆա հարիգ զուհուր իթմիշ վէ 44000 խանէ եանմըշ տըր․ Կէչէն սէնէ 6184 տէֆա եանկըն վուգուու պուլմուշ վէ 22000 խանէ միւհթէրէգ օլմուշ տըր․ Պիր Ճափօնիընըն տօղտուղը խանէտէ էօլմէկինին վուգուու եօգ տըր․

Պու զարար վէ զիյանըն թազմինի ըզմիրընտա Ճափօնտա պիր սիկուրթա գումբանեասը թէէսիս թասավվուր օլընմըշ իսէ տէ, խանէլէրին մէթանէթսիզլիկի վէ տուվարտան մահրումիյէթի՝ պունա մանի օլմուշ տըր․

[illegible]

Ճափօնիըլար՝ ատաթ վէ ախլագը միլլիյէլէրինի մուհաֆազա իթմիշ օլտուգլարը ճիհէթլէ, էճտատլարընըն գայտաթլէրինի հէնուզ թէպտիլ վէ թաղիիր իթմէմիշլէր տիր․ Ումումիյէթլէ Ճափօն էհալիսի՝ կիմիւրլէրի էլպիսէնին իւզէրինէ «գիմօնօ» թէսմիյէ օլունան վէ ուզուն վէ էօնիւ աչըգ պիր նէվ ճիւպպէտէն իպարէթ պուլունան բուսպալը կիյէրլէր, վէ պէլլէրինի պու ճիւպպէ իւզէրինտէն իբէք վէ եախօտ բամպուգտան մամուլ կէնիշ պիր գուշագ իլէ սարարլար․

Ճափօնիը գատընլար տախի պու բուսպալարտան կիյինիրլէր իսէ տէ, էրքէքլէր կիպի կէնիշինի կիյմէզլէր, տահա տարընը վէ եախօտ տահա ուզունընը իխթիյար իտէրլէր․ Պու բուսպանըն եէնլէրի թօբրագա կիպի կէնիշ օլուպ, աշաղըյա տօղրու սարգար վէ ատիմա պիզիմ պինիշ տէրիկիմիզ լիպասա պէնզէր․

Ճափօնիըլարըն պու գատար կէնիշ եէնլի բուսպա կիյմէլէրի՝ նազարըյա բէք ղարիպ կէօրիւնմէզ իսէ տէ, եէնլէրին ճէպ խըզմէթինի տախի իֆա իթմէքտէ օլտուգլարընը արզ իտէրսէք հայրէթ իտիլմէզ․

Ճափօնիըլարըն մէնտիլլէրի՝ ճէպլէրինտէ տահա թօմաֆ օլմագ իւզրէ եավրուլագ քեաղըտ պարչալարընտան իպարէթ տիր քի, պունլարը եէնլէրինին իչինէ վազ իտէրլէր, վէ թիւթիւն թապագալարըյլա չըպուգլարընը գուշագլարընըն արասընտա սագլարլար․

Պըզ մէվսիմինտէ իչճի վէ ամէլէ թագըմը՝ տար վէ գըսա բանթալօն իլէ ուզուն չօրապ կիյէրլէր․ Եաղ մէվսիմինտէ տախի պու սուրէթտէ ելպիսէ կիյէրլէր վար իսէ տէ, պունլար՝ չէլթէք թարլալարընտա մէշղուլ օլտուգլարը սըրատա սիւլիւքտէն, վէ օրմանլարտա օտուն քէսաիքլէրի վագթ պէօճէքլէրտէն վէ սաիր էզիյէթ վէրէն հայվանաթտան մուհաֆազա օլունմագ իւզրէ պէօյլէ չօրապ վէ բանթալօն կիյմէքտէ իմիշլէր․

Բէք զիյատէ ֆագիր օլան Ճափօնիըլար՝ եալընըզ պիր նէվ բամպուգ տօն կիյէրլէր․

(Տէվամը)

ՏՕԳԹՕՐ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Պէյ, սըրթ իլիկի վէ ումում սինիր խասթալըգլարընա միւպթէլա օլան խասթալարը տօգթօրը մումաիլէյհ հէր կիւն էօյլէտէն սօնրա Պէյօղլունտա Պէքեար սօգագընտա 9 նումէրօյը խանէսինէ գապուլ իտէր․

ԻԶՄԻՐ

Զմիւռնիա, 28 յունվ․ 1891

Բարեկամ,

Ստուգիւ ժամեր կան որ չեն թողուր զմեզ ընկճել ճակատագրի մեզ ուղղած սլաքներու ներքեւ, պարագայներ կան, յորում մարդ յուսէտ կը մատնուի կեանքի դառնութիւններն, ապրանքութեան ու խնդութեան անձուկներ կ'զգայ, կը փափաքի պարել, հրճուիլ ու զբօսնուլ, կ'ուզէ վայելել գաղափարական երջանկութեան երականութիւնը, զոր կը կարծէ գտնել պարահանդէսներու, երեկոյթներու այդ հանրային ասպարեզներու մէջ, ուր ամեն ինչ իր համար մի հրապոյր, մի շնորհ, մի վսեմութիւն ունի․

«Արեւելեան Ակումբի» երեկոյթներն խիստ փայլուն կ'անցնին, կանոնաւոր կարգադրութիւն եւ հոգածութիւն՝ ամեն հանդիսականաց գոհունակութիւն պատճառած են․ այլ խիստ մեծ չըով ու գեղեցկութեամբ կատարուեցաւ Մեծապարգ Երուանդ էֆ․ Սպարթալեանի եւ Օրիորդ Պապշի Եսայեանի հարսանեկան հանդէսն․

Եսայեանց ապարանն չքնաղ տեսարան մ'էր, բոցավառ պարտէզի մը վերածած էին զայն բազմաթիւ լուսացայտ ջահեր ու աշտանակներ․ այն ինչ արգաշարժ կառքեր հետզհետէ կը բերէին հայ եւ օտարազգի բարձրագոյն անձնաւորութիւններ, պսակի արարողութիւնն կը կատարէին Արժ․ Գէորգ վարդապետ Ներկարարեան, Սպարթալեանց տաներեց Մամիկոնեան, Եսայեանց տաներեց Մինասեան եւ ուրիշ մի քանի քահանայք․

Յետ պսակի արարողութեան, ընդհուպ սկսաւ պարը․ նշմարելի էր հագուստներու պերճութիւնն, ճաշակի նրբութիւններն եւ ընտրելագոյն պարողներու թեթեւ ոստոստներն, որք երաժշտական նուագարաններէ ելած եղանակներու հետ կը փոխուէին․ պարը տեւեց մինչեւ առաւօտեան ժամը երեք, երբ մեկնեցան հանդիսականք այնքան գեղեցիկ երեկոյթէ մը տպաւորութիւններով․ Այս առթիւ տեղւոյս կղերականներէն Արժ․ Տ․ Գէորգ քահանայ Մամիկոնեան յատկապէս ազգային տեսութիւնն գրած է որ մեր կեանքի ճշգրիտ նկարագիրն է եւ ազգասէր կղերի մը սրտի զգացումներն․

«Ցաւ ի սիրտ կը նշմարենք որ ընդհանրապէս չը կայ ընտանեկան անդորր ու երջանիկ կեանք, չը կայ ա․

---

(180)

ՁԷՎՃ ՎԷ ԳԸՍԳԱՆՃ ՁԷՎՃԷ

ՄԻՒԷԼԼԻՖԻ
ԷՄԻԼ ՐԻՇՊՈՒՐԿ

ՄՒՒԹԷՐՃԻՄԻ
ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԳԱՄԵԱՆ

Գարմէյլ․— Զօգ ալէա, Արման․ իշթէ պու վատընա պէյէնտիմ․ սանա արթըգ էմնիյէթ իտէրիմ․ սէն տէ պանա էմնիյէթ իտէպիլիրսին․ ․ ․ Ղայրի իթմէմ․— տէտիքտէն սօնրա Մ․ տը Գարմէյլ՝ անա օղուլ իլէ վէտալաշըպ չէքիլտի կիթտի․

* *

Էրթէսի սապահ սաաթ տօգուզտա Մ․ տը Գարմէյլ՝ Մազարին սօգաղընտա էսքի պիր խանէտէն իչէրի կիրիպ իքինճի գաթա չըգարագ պիր գաբու չալտը․ Սաչլարը աղարմըշ իխթիյար պիր խըտմէթճի կէլիպ գաբույը աչտըղընտա, Մ․ տը Գարմէյլի թանըյարագ սէվինճինտէն նաշի պիր նիտա սալըվէրտի․

Գարմէյլ․— Մ․ Շօվրէյի կէօրէպիլիրմիյիմ․

Խըտմէթճի․— Էֆէնտիմ տայմա չօգ մէշղուլ տըր, լաքին քէնտի իչ օտասընըն գաբուսը՝ քէնտի տօսթլարընա վէ խուսուսիյլէ Մ․ տը Գարմէյլէ հէր պիր վագթ գաբալը օլմազ․

«Կէլինիզ, էֆէնտի, կէլինիզ․ սէվինիւր էֆէնտիմ սիզի կէօրիւնճէ մէմնուն օլաճագ տըր․ զիրա տահա տիւն աքշամ թաամ իթտիկի զամանտա պանա սիզին լագըրտըսընը իտիյօր իտի․ Էֆէնտիմ՝ պիր սէնէյի միւթէճավիզ պիր միւտտէթտէն պէրու սիզի կէօրմէտիկինէ թէաճճիւպ իտէրէք պանա տիյօր իտի քի,

«—Բիէր, էյէր տօսթում Մ․ տը Գարմէյլ տահա իքի այ գատար պէնի կէօրմէյէ կէլմէյէճէք օլուր իսէ, Թըրուայա կիտիպ պէնի պու գատար ունութտըղընա սէպէպ նէ իտուկինի սուալ իտէճէյիմ․ Ա՛հ, օն սէնէտէն պէրու Բարիզ խըթիհքեամաթընտան էօթէյէ ատըմ աթմամըշ իքէն նա՛սըլ Թրուայա կիտէյիմ—»

Գարմէյլ․— Տիմէք էյլան չօգ չալըշըր, էօյլէ՞ մի․

Խըտմէթճի․— Էվվէլտէն տահա զիյատէ չալըշըր, միւսիւ տը Գարմէյլ․ պըրագընըզ, արթըգ չունըն լագըրտըսընը իթմէյէլիմ․ ․ ․ Իւլում ու ֆիւնուն սէվիլիր, լաքին օ տէրէճէսի տէյիլ․ Էֆէնտիմ՝ իւլում ու ֆիւնունըն հէր շըպէսինա աշեահ օլմագ իսթէր․ Պու սըրատա աղ ճիլտէր վէրէմի տէնիլէն տէհլիքէլի խասթալըղըն իլաճընը արայօր․ վէ պուլաճագ տըր, էֆէնտի, կէօրէճէքսինիզ․

Պու լագըրտըլարտան՝ Մ․ տը տը Գարմէյլին պիր մուալլիմ խանէսինտէն իչէրի կիրմէքտէ օլտըղը էհէմմիյէթէ անլաշըլտը․

Մուալլիմը մումաիլէյհին տաիրէսի՝ ալթը պէօյիւք օտատան միւրէքքէպ օլուպ, տուվարլար հէր թարաֆտա եէրտէն թավանա գատար րաֆլարլա էօրթիւլմիւշ, վէ պու րաֆլարա էսքի վէ եէնի պօյ պօյ միւթէատիտ քիթապլար վազ օլընմըշ իտի․

Տօլապ վէ ճամէքեանլարտա էնվաի էճզա վէ մէչրուպաթ շիշէլէրի, հէր ճինս աէթ թօգլար վէ մէվատը միւխթէլիֆէի սաիրէ մահֆուզ իտի․

Հագիգաթէն Մ․ Շօվրէ՝ պէօյիւքլէրտէն պէօյիւք, մէշհուրլարտան մէշհուր պիր ալիմ իտի․

Պու զաթ օն պէշ սէնէ գատար հէքիմլիք իթտիքտէն վէ պէօյիւք պիր նամ ու շէօհրէթ գազանտըգտան սօնրա պիւսպիւթիւն քիմեակէրլիկէ գոյուլմագ վէ թէպապէթէ միւթէալլիգ պիլճիւմլէ ֆիւնունը արիզ ու ամիգ թէտգիգ էյլէմէք իւզրէ միւլթէրիլէրինի րէֆիգլէրինտէն պիրինէ թէրք իթմիշ իտի․

Մուալլիմը մումաիլէյհ՝ մէվատը մաատէնիյէ, նէպաթիյէ վէ հայվանիյէյի թահլիլ իտէրէք, պիր պիրի արտը սըրա իսթիհրաաթը միւճիզէքեարանէ իճրասընա մուվաֆֆագ օլմուշ իտի․

Իքի վէ եա իւչ սէնէտէ պիր պու մուալլիմ քէնտի թէտգիգաթ ու թէճարիպաթը ինթիսամգեարանէսինին նէթայիճը հագգընտա մէրղուպէսինի էրպապը իլմ ու իրֆանա արզ ու թագտիմ իթմէք իւզրէ պիր վէ եա պիր գաչ ճիլտլի պիր էսէր նէշր իտէր իտի․

Տօգթօր Շօվրէնին պիր էսէրի՝ սանէի զուհուր ու ինթիշարը կէլիննէ, եալընըզ Ֆրանսատա տէյիլ, Թէզմիլ Եվրոպատա վէ հաթթա տէնիզլէրին էօթէսինտէ պիլէ նաիլը մուվաֆֆագիյէթը ֆէվգէլատէ օլուր իտի․

Պու մուալլիմը մէշհուր՝ Մ․ տը Գարմէյլտէն իքի եաշ պէօյիւք իտի․ Զօգտան պէրու տօսթ իտիլէր․ Շարլըմանյը «լիսէ»սի գանաբէլէրի իւզէրինտէ պիրպիրլէրինի թանըմըշլար տըր․

Տօգթ․ Շօվրէնին՝ կէնճլիկինտէ մէքթէպը Ֆիւնունտան մէզգուն օլաճաղընա բէք ազ պիր միւտտէթ գալմըշ օլտուղը հալտէ, ժահիլլինէ տէվամ իտէմէմէսինէ րամագ գալմըշ իտի․

Բէտէրի՝ էօլթաա գօմիսիօնճըսը օլուպ, իչի բէք ֆէնա կիթմիշ վէ թէզմիլ պօզուլմըշ օլտուղը սըրատա վէֆաթ իթմիշ իտի․

Հէլէ քի, Արման տը Գարմէյլ կէնճ Շօվրէնին խըտատընա եէթիշտի․ Արման՝ տօսթլըղըն պուլընտըղը հալը վէխամէթիմէ իմալը քէնտի բէտէրինէ նագլ իլէ մէրգում էօթսիւզի բէք կիւզէլ միւսաաֆէ իթտիկինտէն, իւլւք ֆաբրիգաճըսը՝ կէնճ Շօվրէյի սայէի քէնտիսինէ ճան էվլատը եարարագ թահսիլինի իքմալ իթթիրտի, վէ պաղէհու մէքթէպը թէբապէթէ տէրսլէրինէ տէվամ իթտիրմէք իչիւն մէրգումա պիր մաաշ թախսիս էյլէտի․

Մուախխարան Մ․ Շօվրէ՝ հէքիմ հըրգայ տա իքրամ թէրդաքիյէթ իթմէյէ պաշլատըղընտան, Մ․ տը Գարմէյլին բէտէրի՝ մէրգումա եինէ մուավէնէթ իթմիշ տիր․

Իշթէ մուալլիմ իլէ Ֆապրիգաթօրըն էվլատը իքթիպարէլ օլան մուհապպէթի նէ տէրէճէ պէօյիւք օլտըղը պունտան անլաշըլապիլիր իտի․

Մ․ Շօվրէ՝ Մ․ տը Գարմէյլին քէնտի իխթիյար խըտմէթքեարըյլա գօնուշտըղընը իշիտէրէք, մէրգումը գարշըլամագ իչիւն թանըմը, վէ պիր նիտաի մէսէրրէթ ինթիմալա իլէ «—Արման տըր, իշթէ, իշթէ կէլտի—» տէյու պաղըրարագ օտասընտան տըշարը ֆըրլատը․

Պու իքի տօսթ՝ պիրպիրինէ սարըլըպ քէմալը շէվգ ու մուհապպէթլէ էօբիւշտիւլէր․

(Տէվամը)

ժառանութիւն, սիրոյ յաւիտենական ուխտադրութիւն, այն քաղաքներու մէջ, ուր՝ երիտասարդութիւնը արեւմտեան կեանքի փարած է, ուր քաղաքակրթութիւնը մուտ գտած է։

Քաղաքակրթութիւնը, իր բազմազան բարիքներու հետ, կրթութեան ու դաստիարակութեան նեկտարի հետ, տուած է նաեւ մեր ժողովրդեան՝ վիպական ամուսնութեան վատ սովորութիւնները։

Մենք փորձառութեամբ գիտենք թէ՝ նոր աշխարհի գեղծմունքներն ի՜նչ աստիճան ներգործած են յոնիւթենակ հասարակութեան վերայ, որ Եւրոպական քաղաքակրթութեան հաւատը ճանչցուած է. բայց միայն գիտնալ, ցաւիլ ու վշտակցիլ օգուտ չունի, պարտինք նկատել թէ՝ երբ անզգայ կը մնանք, առանց ուշադրելու կը չարունակենք մեր ընթացքը, կը քանդենք ի հիմանէ ընտանեկան հիմնարկութիւնն, կը քանդենք բովանդակ ազգի գոյութեան եւկան ու կենսական տարրները։

Արդարեւ, կրօնի պաշտօնէից սեպուհ պարտականութիւնն է հոգեւորապէս դաստիարակել ժողովուրդը, խրատել, համոզել, խոստովանցնել և ամուսնութեան պսակ դընել։ Սակայն երբ կղերը կը տեսնէ որ իր խօսքերն ու խրատներն անլսելի կը մնան, և ո՛չ մի արդասիք կը յառաջացնեն, կը վհատի ու կը ստիպուի լռեցնել իր ձայնը։

Թէ ինչո՞ւ մեր երիտասարդներն ամուսնութեան վերայ գաղափար չունին. թէ ի՞նչ է այս անպատեհութեանց պատճառ. այդ մասին ընդարձակօրէն գրել առ այժմ մեր նպատակէն դուրս է, որովհետեւ ազգային թերթերու մէջ յաճախ գրուած է և նա մանաւանդ չատ երկար պիտի լինէր մի առ մի խօսիլ այն ամենաչնչին, երկրորդական ու անհիմն պատճառներու մասին, զորս յառաջ կը բերեն երիտասարդք՝ զինք արդարացնելու համար։

Կայ միայն մի ակներեւ ու գլխաւոր պատճառ, այդ է դրամօժիտն, այնքան ընդհանրացած վատ սովորութիւն մը, հակառակ Քրիստոնէութեան, զի ո՛րքան հակապատկեր են միմեանց եկեղեցական խորհուրդ ու առեւտրական դաշնադրութիւն։ Ամուսնանալու համար դրամօժիտ պահանջել, կը նշանակէ նիւթական սէր, հարստութիւն փնտռել և ոչ երբէք հաւատարմութիւն, բարոյական սէր, մինչդեռ գանձ ու հարստութիւն տեւական չեն, չուտ կը փճանան, և թէ լոկ սուրբ սէրն է, ճշմարիտ սէրն որ երջանկութեան խոհականը կ'իրագործէ։ Մանաւանդ մարթ է գիտնալ թէ՝ երբ միմեանց անպատշաճ երկու հոգիներ նիւթական սիրով կը կապուին իրարու հետ, փոխան երջանկութեան՝ թշուառ կեանքի մը դառնութիւններ կը ճաշակեն և որ կարի դառն է արտաբերել թէ՝ նոքա առանց ըմբռնելու ամուսնութեան վեհ խորհուրդը, առանց զգալու թէ նախախնամութեան ձեռքը կապեց զիրենք, կը մոռանան իրենց յաւիտենական ուխտը, կը լքանեն զիրար, եղծելով դրախտի քահանայապետին հրամանը «զոր Աստուած զուգեաց մարդ մի՛ մեկնեսցէ»։

Իսկ, քանիօն ցաւալի է տեսնել որ նորահաս սերունդն այ ստէպ ամուսնութեան դէմ կը ճառէ, առանց մտածելու թէ ամուսնութեան դէմ խօսիլ, չ'ամուսնանալ, կը նշանակէ մերժել Աստուծոյ դրած օրէնքը, բնական սէր, սիրտ ու զգացում մեռցնել. զի ամուսնութեան օրէնքը բնական է, և թէ նոյն ինքն երկնից ու երկրի Արարիչը առաջին անգամ Եդեմական դրախտին մէջ հաստատեց զայն, զոյգ մը հրաշակերտ էակներն օրհնեց ու հրամայեց որ պէտք զի աճին ու բազմանան, լնուն աշխարհս և տիրեն նմա. ով որ կը ժտի դըժել այս օրէնութիւնն ու հրամանն՝ նա կը մեղանչէ Աստուծոյ դէմ։

Մեծ գոհունակութեամբ և ուրախ սրտիւ կուգանք յայտնել թէ կան նաեւ այնպիսիներ որք, ի՜նչ աստիճանի ալ վերաբերին, գիտեն առաքինութեան չաւիղին մէջ ընթանալ, գիտեն հպատակիլ Աստուածային կամաց ու օրինաց. այսպիսեաց կարգէն է նորատի երիտասարդն Ազնուաշուք Երուանդ էֆ. Ե. Սպարթալեան, որոյ հարսանեկան հանդէսն ընդ Համեստափայլ Օրիորդ Գայլզի Գ. Եսայեան դեռ նոր կատարուեցաւ անպատմելի շքով ու փայլիւ։

Ազնուաշուք Երուանդ էֆէնտի ունի բարեմասնութիւններ որոնցմով իր բարեկիչատակ հօր արժանաւոր յաջորդներէն մինն կը հանդիսանայ։ Ունի բարւոյն ու գեղեցկին ճաշակը, կրօնասիրութիւն, ազգասիրութիւն, ճշմարտասիրութիւն իր ընտիր ձիրքերը կը կազմեն։

Նմանապէս Համեստաշուք Օրիորդ Գայլզի Եսայեան քաղաքակրթեալ, զարգացեալ, համեստութեան տիպար մ'է և պատիւ իր սեռին։

Մաղթելով երկնից օրհնութիւնը նորապսակ ամոլից գլխոյն վրայ, մաղթենք նաև որ մեր բոլոր երիտասարդներն հետեւող լինին Ազնուաշուք Երուանդ էֆէնտիի և այսպէս աճին ու բազմանան, փառաւորեն ու անմահացնեն Ազգը»։

ՌԷՍՄԻ

Մաբէյնի հիւմայունի պաշքեաթիպլիկինտէն.

Էրզրում, Տիյարպէքիր, Թրապիզօն, Մամուրէթ իւլ Ազիզ, Պիթլիս, Էնգարէ վիլայէթլէրինտէ ասայիշ պէրքէմալ իտուկի՝ ֆի 30 քեանունը սանի սէնէ 306 թարիխիլէ մահալլէրինտէն քէչիտէ գըլընան թէլէկրաֆնամէտէն միւսթէպան օլմուշ տըր։

ԹԵՎՋԻՀԱԹ

Թէլէկրաֆ նէզարէթի միւֆէթթիշը ումումիսի իզզ. Ալի պէյ ճէ ըրիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի,

Նէզարէթը միւշարէլէյհա գօնթրօլ գալէմի միւմէյյիզի իզզ. Ալի Րիզա էֆ.ճէ ըրիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Գանտիա միւթէսարրըֆլըղը իլէ գօմանտանլըղը՝ Կիրիտ ֆըրգասը էրքեանը հարպիյէսի րէիսի Շիւքրի պէյէ,

Տիյարպէքիր իսթինաֆ մահքէմէսի միւտտաիի ումումիլիկի՝ Ատանա վիլայէթի մէրքեզ միւտտաիի ումումի մուավինի իզզ. Համտի պէյէ,

Էտիրնէ վիլայէթինտէ Միրէֆթէ գազասը գայմագամլըղը՝ Քէշան գայմագամը Հասան Ալի էֆ.յէ,

Վիլայէթը մէզքիւրէտէ Քէշան գազասը գայմագամլըղը՝ Պրանէ գայմագամը սապըգ Նաիմ էֆ.յէ,

Իզմիր վիլայէթինտէ Նազիլլի գազասը Նաիպլիկի՝ Գուրտուս Նաիպի սապըգ ֆազ. Տիւրրի էֆ.յէ,

Գոլու Նաիպլիկի՝ Օպիր Նաիպի սապըգ մէքրէմ. Մահմուտ Նաիլ էֆ.յէ,

Ճիհէթը նիզամիյէտէն Իտարէի Մախսուսէյէ մէմուր օլտուղը հալտէ կէչէնտէ պա իրատէի Սէնիյէ մէճլիսը իտարէ րէիսի վէքեալէթինէ թային գըլընմըշ օլան գայմագամ իզզ. Մուսթաֆա պէյէ միրալայլըգ,

Սէլանիք րէտիֆ ֆըրգասընա մէմուր էրքեանը հարպիյէ պինպաշըլարընտան իզզ. Հիւսէյին Քեազիմ պէյէ՝ էրքեանը մէզքիւրէ գայմագամլըղը թէվճիհ պույրըլմըշ տըր։

Տէօրտիւնճիւ օրտուի հիւմայուն նիզամիյէ 26ճը ալայըն 1ինճի թապուրը պինպաշըսը իզզ. Եուսուֆ Քեամիլ էֆ.՝ քընտի ալայընա գայմագամ,

Տէօրտիւնճիւ (Էրզինկեան) օրտու նիզամիյէ 26ճը ալայը գայմագամը իզզ. Մէհմէտ Ալի պէյ՝ րէտիֆ սընֆը մուգատտէմ 95ինճի Ուրֆա ալայընա միրալայ,

Պէշինճի (Շամ) օրտու րէտիֆ սընֆը մուգատտէմ 95ինճի Ուրֆա ալայը միրալայը սապըգ. Իսմայիլ պէյին էօհտէսինէ միրլիվալըգ (բաշալըգ) ըրիւթպէսինին թէվճիհիլէ 26ընճը ֆըրգանըն 51ինճի Քէրքիւք լիվասը գօմանտանլըղընա թային պույրըլմըշ տըր։

⁂

Իթալիա տէվլէթինին Սէլանիք գօնսօլօսխանէսի թէրճէմանլարընտան Իսագ Մաթալօն էֆ.յէ 4ինճի Մէճիտի,

Գուտս Էրմէնի Պաթրիգխանէսի թէրճէմանլըղընտա պուլընան վէ մէճլիսը իտարէ ազաի մապիյէսինտէն օլան Ազարեան Վահրամ վարտապէտ էֆ.յէ 4ինճի Մէճիտի,

Գիրմօմէն թէհաֆֆուզխանէսի նի կէհեպանը Օսման Հիլմի էֆ.յէ 4ինճի րիւթպէ Մէճիտի նիշանը իհսան պույրըլմըշ տըր։

ՏՈՒՑՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷԻ ՕՍՄԱՆԻՑԷ

[illegible]

Մէմալիքը մահրուսէի Շահանէտէ գօզա եէթիշտիրէնլէրին սուրէթը մախսուսէտէ թէշվիգըյլէ գօզա մահսուլընըն թէզէիտի մագսէտինէ մէպնի հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ Տուհաունը Ումումիյէի Օսմանիյէ իտարէսի պէյնինտէ հասըլ օլան իթթիֆագա մէպնի, մէմալիքը Շահանէնին հարիր մահսուլը քէսրէթ իւզրէ օլան մէրքէզլէրինտէն պիրինտէ հէր սէնէ միւնաքէսէթէն քիւշատընա գարար վէրիլմիշ, վէ օլ պապտէ վազը օլան արզ ու իսթիյզան իւզէրինէ մէրկեզը անքեամենա իրատէի Սէնիյէի ճէնապը Պատիշահի միւթէալլիգ պույրուլմուշ օլան գօզա միւսապէգա սէրկիսի բրօկրամը լայիհասը տըր։

Հարիր գօզա միւսապէգասը բրօկրամը լայիհասը տըր։

1 մատտէ.—Կէլէճէք 1307 սէնէսինտէ Պրուսա սանճաղը տախիլինտէ էն մունթազամ վէ միւքէմմէլ պէօճէքխանէլէրտէ ֆէննէ թաթպիգըն գօզա վէ թօխում եէթիշտիրմէքտէ օլան էշխասա միւքեաֆաթ իթա օլունաճագ տըր։

2 մատտէ.—Միւքեաֆաթ՝ իքի սընֆ իւզրէ միւրէթթէպ օլուպ, պիրինճիսի՝ միւսապէգայա տախիլ օլարագ պէօճէքխանէլէրինտէ լաագալ 75 կրամ վէ պատնտան գըյաստէ թօխում աչըլմըշ օլան զէվաթ տըր։ Իշպու սընֆտա մազհարը միւքեաֆաթ օլան էշխասա թէվզի օլունաճագ իւզրէ սիմ մէճիտիյէ 19 ղրշ. հիսապըյլա 750 ղրշ.լըգ 1, վէ 525լիր ղրշ.լըգ 4 ատէտ միգրօսգօբ իլէ 7500 ղրշ.տան իպարէթ պիր մէպլաղ պուլընաճագ տըր։ Իքինճի սընֆ տախի՝ միւսապէգայա տախիլ օլտըղը հալտէ պէօճէքխանէլէրինտէ 75 կրամ թօխումտան նօգսան մըգտար թօխում աչըլմըշ օլան էշխաստան իպարէթ օլարագ, պունլարա միւքեաֆաթէն թէվզի օլունաճագ իւզրէ քէզալիք հէյէթը միւմէյյիզէ լէ 525 ղրշ.լըգ 1, վէ 400 ղրշ.լըգ 6 ատէտ միգրօսգօբ իլէ 10000 ղրշ.տան իպարէթ պիր մէպլաղ թէվզի օլունաճագ տըր։

3 մատտէ.—Միւքեաֆաթա իհրազը լիյագաթ վէ իսթիհգագ էյլէմիշ օլան էշխաս միյանընտա մահսուլաթընա ագրանընա փայիգ օլտըղտան պաշգա փէշիւամըթլուղ պիր տէրէճէտէ պուլունտըղը թէհագգուգ իտէն զաթա՝ ֆագաթ տիկէրլէրինտէն տահա մուսաննա վէ նէֆիս վէ միւգէյյէն վէ օրթաստան «Եսաոիկեարը մախսուսա» իպարէսի վէ տահա ալթընտա իսմ վէ հէօհրէթի մահքիւգ 2500 ղրշ. գըյմէթլի պիր միգրօսգօբ իթա օլունապիլէճէք տիր։ Անճագ պունա մազհար օլան զաթա՝ պաշգաճա միւքեաֆաթ ալամայաճագ տըր։

4 մատտէ.—Թէվզիի միւքեաֆաթ րէսմի հէյէթը միւմէյյիզէնին 1307 սէնէսի էյլիւլընտա (սեպտ.) Պրուսատա վուգուա պուլան իճթիմաը րէսմիսինտէ իճրա օլունաճագ տըր։

5 մատտէ.—Միւսապէգայա տախիլ օլմագ իսթէյէն էշխասը թագտիմ իտէճէքլէրի իսթիտանամէլէրի միւսթէյէրլէրին պայէթ աչըգ եազը իլէ իսմ վէ մահլէսինի վէ իգամէթկեահընը վէ աչտըղը թօխումի միգտարըյլա պէօճէքխանէլէրին պուլընաճաղը մահալլէրի ճամի օլմագ իւզրէ Պրուսա Տուհաունը Ումումիյէ նէզարէթինէ իթա, վէ օրատան տախի պատէլթաստիգ լա ազալլ հէհրը (փետր.) 15ինտէ նէզարէթը ումումիյէյէ իրսալ օլունմագ լազըմ կէլիր, Թարիխը մէզքիւրտէն սօնրա հիչ պիր իսթիտա գապուլ օլունմայաճագ տըր։

6 մատտէ.—Միւսապէգանըն նէթիճէսի Տէրսաատէթ վէ վիլայէթ կազէթէլէրի թէսէրի իլէ իլան գըլընաճագ տըր։

Ֆի 10 մուհարրէմ սէնէ 1308
վէ Ֆի 11 էյլիւլ սէնէ 1306

Գալէսատէ կէօսթէրիլտիկի վէճհիլէ, 1307 սէնէսի միւսապէգասը՝ Պրուսատա իճրա գըլընարագ, շէհրը մէզքիւրտէն Քէսթէլ գարիյէսինէ վէ Քէսթէլտէն Թիմուր Թաշա վէ մահալը մէզքիւրտէն Կէչիտ վէ Կէչիտտէն Չէքիրկէ տախի տախիլ օլտըղը հալտէ Պրուսայա գատար միւմթէտ օլան տաիրէյէ շամիլ օլաճաղընտան, իշպու միւսապէգայա իշթիրաք արզուսընտա պուլընան պէօճէքճիլէր՝ արզուհալլարընը նիհայէթ կէլէճէք 307 սէնէսի մարթընըն 31ինէ գատար Պրուսա Տուհաունը Ումումիյէ նէզարէթինէ իթա էյլէմէլէրի լազըմ տըր։ Միւսապէգայա կիրմէք արզու իտէնլէր՝ պէօճէքխանէլէրինտէ լաագալ 25 կրամ թօխում աչըլմըշ օլմալարը լազըմ տըր, իշպու պէօճէքխանէլէր՝ բրօկրամըն 1ինճի մատտէսի հիւքմինճէ գավաիտը ֆէննիյէյէ մուվաֆըգ պիր հալտէ օլմագ իւզրէ հէյէթը միւմէյյիզէնին նազարը թէֆթիշինէ արզ իտիլմէսի, եանի պէօճէքճիլէրին քէրէվէթլէրտէ ֆէրահլըգլա վէ ալթլարը թէմիզ օլարագ պէսլէնմիշ վէ պէօճէքխանէնին թէհարէթ վէ նէզաֆէթի տախի թէէմին գըլընմըշ վէ մունթազամ սուրէթտէ հավա վէրիլմիշ պուլընմասը, վէհհասըլ պէօճէքլէրտէ իյիլէ մալիւմ էտէն հիչ պիր խաստալըգ կէօրիւլմէմէսի լազըմ տըր։ Պունլարը վէ իշպու պէօճէքխանէլէրտէն ալընաճագ գօզա մահսուլընըն վէ պու գօզալարտան չէքիլէճէք հարիրլէրին մըգտարլարը՝ հէյէթը միւմէյյիզէնին եասըը թէֆթիշի օլուպ, իշպու հէյէթը միւմէյյիզէ՝ միւքեաֆաթա նաիլ օլան պէօճէքճիլէրէ թօխում վէրմիշ օլան թօխումճուլարա տախի միւքեաֆաթ վէրէճէկի ճիհէթլէ մալիւմ օլմագ իւզրէ իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար օլունուր։

Ֆի 2 րէճէպ սէնէ 1308
վէ Ֆի 30 քեանունը սանի 1306

7—2

ՄԻԽԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Ախիրէն Իզմիր վիլայէթինտէ վուգու պուլան սու թուղեանլարընտան՝ Մաղնիսա վէ Գասապա օվասընտա տախի բէք չօգ քէսան սուլար իչինտէ գալըպ, Մաղնիսատա տէրհալ եաբըլան գայըգլար իլէ գուրթարըլմըշլար տըր։ Մաղնիսա օվասընտա էն զիյատէ խասարաթտէ օլան քէօյ՝ Զավուշ օղլու չիֆթլիկի օլուպ, պունըն 65 խանէսինտէն 60ընը սէլլէր կէօթիւրմիշ, վէ Զօպան Իսա վէ Համզապէյլի վէ Աչմէտլի քէօյլէրի իլէ Նէֆօ Գասապա վէ Սալիհլիտէ տախի պիր չօգ էվլէր եըգըլմըշ տըր։

—Գալաթա Սէրայը ճիվարընտա տէօքմէճի Ստեփանը գալֆի իսմինտէ օլան գունտուրաճը Խաչիկ՝ 15, վէ մուինի պալըգճը Սիրուն՝ 3 սէնէ քիւրէք ճէզասընա կէչէն կիւն մահքէմէի ճինայէթտէ մահքիւմ օլմուշ լար տըր։

—Եունանիսթանըն Լարիսա շէհրինտէ պազը ճամիլէրտէ պուլընան միւհիմմաթը աղքերիյէնին պօշալթըլմասընը՝ Էհալիի Միւսլիմէ իսթիտա իթմիշ օլմագլա, միւհիմմաթը մէզքիւրէ՝ եէնի եաբըլան պարութխանէյէ նագլ օլունմագա պաշլանմըշ տըր։

—Ֆիլիպէտէն եազըլտըղընա կէօրէ, Շարգի Ռումէլի իլէ մէմալիքը Շահանէի սաիրէ պէյնինտէ կէօմրիւք գօրտօնը վազընտան տօլայը հուտուտ էհալիսի վէ խուսուսա Շարգի Ռումէլի էհալիսի միւթէզարրըր օլմագտա տըր։ 1889տա Շարգի Ռումէլիտէն մէմալիքը սաիրէի Շահանէյէ 30,555,910 ֆրանգ գըյմէթինտէ էշեա իխրաճ օլունտըղը հալտէ, սէնէի մէզքիւրէտէ Շարգի Ռումէլիյէ մէմալիքը սաիրէի Շահանէտէն եալընըզ 9,778,455 ֆրանգ գըյմէթինտէ էշեա իտխալ իտիլմիշ տիր։ Գու սուրէթլէ կէօմրիւք գօրտօնընըն գալտըրըլմասընտան էն զիյատէ Շարգի Ռումէլի իսթիֆատէ իտէճէք տիր։

—Թրապիզօն վիլայէթինտէ իսթիմալ իտէն էչգըյատան 5ի հազըրտա վիլայէթը միւշարէլէյհանըն գապուսը իսթիմալ օլունարագ, 8ի ֆիրարտա պուլընտըղը ճիհէթլէ, մազհարը աֆվը ալի օլուպ օլմայաճագլարը սուալ օլունմագլա, քէյֆիյէթ Շուրայի Տէվլէթէ պիլմիւզաքէրէ պու մագուլէ ֆիրարի վէ մէմգուֆ պուլընան էշխասըն բօյթէրփանէ սահիհ սէպէպլէր օլմագսըզըն գապուսը իսթիմալլարը վէ ճէզատան մուաֆիյէթլէրի մուվաֆըգ մասլահաթ օլամայաճաղընտան, մէմգուֆինին՝ վէճհէն, վէ ֆիրարիլէրին՝ տէրտէսթ օլունմալարըլա ըը թագիպլէրտէ ղըյապէն իճրաի մուհաքէմէլէրի խուսուսը թաճիլը գարարա ալընարագ, քէյֆիյէթ՝ Թրապիզօն վիլայէթինէ պիլտիրիլմիշ տիր։

—Իզմիր մատէնլէրի վարիտաթընըն ալթըրըլմասը վէ մատէն նագլիյէթը ուսուլընըն թանզիմը ինզիպաթա ալընմասը խուսուսընը միւզաքէրէ զըմնընտա 5 այ ագտէմ Տէրսաատէթէ ճէլպ իտիլէն Իզմիր մատէն մէմուրը Գատրի պէյ՝ պու պապտէ լազըմ կէլէն մէվատը արզ ու պէյանըյլա իքմալը վազիֆէ իթմիշ օլմագլա, պու կիւնլէրտէ մահալը մէմուրիյէթինէ կիտէճէք տիր։ Սէնինը սապըգա վարիտաթը պիր գաթ արթըրըլմըշ օլտուղընտան, պու քէրրէ վէրիլէն իզահաթ իւզէրինէ թէտապիրը լազըմէ իթթիխազ օլունտըղը թագտիրտէ վարիտաթըն պիր գաթ տահա արթմասը մէմուլ օլունըյօր իմիշ։

—Նէֆսը Իզմիրտէ Գաթիրճի գալէսի մահալլէսինտէ պիր սէնէ աղտէմ ինշասընա պաշլանըլպ նիմ քեարկիր վէ բէք մունթազամ օլարագ եաբըլան համիտիյէ ճէմ իտիլէն իանէ ագչէսիլէ պէհէրի 3000-էր ղրշ.տան զիյատէ մասրաֆլա եաբըլըգ պիթմիշ օլան 72 խանէյէ պու տէֆա մուհաճիրին ֆուգարասը իգամէ իտիլմէսի իւզէրինէ, մուհաճիրինի մէրգումէ թարաֆընտան տուաի հազրէթի Պատիշահի եատ ու թիքրար գըլընտըղը, վէ մէզքիւր 72 խանէնին պիր մահալլէ իթթիխազըյլա պիլիսթիզան «Համիտիյէի Քէպիր» թէսմիյէ գըլընտըղը՝ Մուհաճիրին Գօմիսիօնընըն իշարը իւզէրինէ Մաթպուաթ իտարէի պէհիյէսինտէն րէսմէն իշար գըլընմըշ տըր։

---

(47)

ԱՂՋԿԱՆ ՄԸ ՍԻՐՏԸ

ԳՐԵՑ

ՕՐԻՈՐԴ ԶԱԼԻՍ

Քսան տարեկան էր երբ կայսերական բանակին վիրաբոյժ անուանուելով Խրիմի պատերազմին գնաց, ուրկէ դարձաւ յաղթապանծ քսակը լեցուն՝ Մէճիտիէի չորրորդ կարգի պատուանշանով վարձատրուած, թէև անոր ժապաւէնը բնաւ չը չկրեց իր օղակին վրայ։ Հիմայ Պոլսոյ հարուստ դասուն աչքին լոյսն էր, ամենուն տունը կը մտնէր կելնէր, և ամենուն ալ իր ճարտարութեան ապացոյցը տուած էր, մէկուն թեւը չտկելով, ուրիշի մը ոտքը տեղը դնելով, մէկ ուրիշին մատը անցունելով, և հակառակ իր խեղճ զգեստներուն, վրձինին տակ մաշած ջուպպէին, աճառով սրբուելէն ճերմկցած օձիքին, ծնգացը ոսկորներուն տեղը ուռեցած պանթալօնին և ցած ու լայն եզրով փէսին, որ երկար ատենէ ի վեր կաղապարի երես տեսած չէր, հարուստ մարդու մը համբաւը կը վայելէր։ Ոմանք կրսէին թէ երկու հազար ոսկի ունէր Օսմանեան Պանքան, ուրիշներ կը պնդէին թէ հինգ հազար ոսկիի տէր էր. Թէ այդ ոսկիները ի՞նչպէս կրցեր էր դիզել, պէտք էր խեղճ Բժշկէ հանըմին հարցնել, որուն խնայողութեան բոլոր ճիգերը, բոլոր զրկումները, բոլոր զոհողութիւնները չէին կրնար արգիլել իր ամուսինը գիշեր ցերեկ «կնի՛կ, տունս կը փըլցունես կոր..» պօռալէ, որ իր կծծի սովորական յանգերգն եղած էր։ Բայց Ժամանակին հագած տունէս հիւսուած ճերմակ գուլպաներուն մաքրութիւնը որք լաթերնէրուն տակէն կը տեսնուէին, և չապիկին սպիտակութիւնը, որ փողկապին բացակայութեանը պատճառաւ աւելի լայն ու որոշ կերեւար, տանտիկնոջ մը մաքրասիրութեան այդ անվրէպ նշանները տեսնողը կը հասկնար թէ ի՛նչ կոկիկ, ի՛նչ տնասէր կին էր Բժշկէ հանըմը, և թէ որքա՛ն անիրաւ էր Մանուկ աղան զայն իբրեւ տնաւեր կըշտամբելուն համար։

—Իշալլա՞հ խեր է, էֆէնտիմ,—հարցուց կեղծ անձկութեամբ մը մտերմօրէն բարեւելով Տիգրանը, որ միայն ծանօթ էր իրեն սենեկին մէջ,

Երիտասարդ Գեղամօֆ համառօտ կերպով բացատրեց անոր Գառնիկի պատահած արկածը, բժիշկներուն կատարած գործողութիւնը և իրաց արդի վիճակը։

Խըթըճըն քանի Տօքթէօռներուն անունը կը լսէր, յօնքը կը պռստէր, գլուխը կօրօրէր, և իր ներքին դժգոհութեանը գոնէ գործունեայ չարժումով մը յագուրդ տալու համար՝ գրպանէն խոշոր քսակ մը հանելով սիկառ մը կը չինէր։

—Նայինք, էֆէնտիմ,—ըսաւ վերջապէս սիկառին չոգիները օդուն մէջ փչելով, ու երիտասարդին մօտենալով՝ վարժ ձեռքով մը թեւը քակեց, զննեց, մէկ քանի հարցումներ ուղղեց, ամեն մէկ պատասխանին գլուխը չարժելով, և յանկարծ տեղը դառնալով սիկառը ձեռքը առաւ նորէն։

Ամենքը լուռ անձկութեամբ իրեն կը նայէին։

—Եաղըշ եղեր է, էֆէնտիմ, եաղըշ,—գոչեց վերջապէս ծանր ձայնով մը, և թեւին ոսկորներուն, անոնց իրարու հետ ունեցած ջղային կապակցութեան վրայ երկար ճառ մը խօսելէ ետքը՝ անցաւ իր արուեստին նրբութեանց, անոր բժշկութենէ ունեցած տարբերութեանց, Տօքթէօռներուն չը գիտցած բաներնուն մէջ իինալնին, անոնց ձեռքէն ելած չատ մը խեղճերը նկարագրեց, ամեն մէկ նախադասութիւնները «էֆէնտիմ»ով մը բաժնելով իրարմէ։ Ետքոյ պատմեց Աստուծոյ կամքովը իր տարած չատ մը յաղթանակները, մանաւանդ Խրիմի պատերազմին մէջ բանակին մատուցած ծառայութիւնները, Սառըգ փաշային խորտակուած ոտքը տեղը դնելը, Ժէնէրալ Պէրրիէին մէջքին ոսկորը չտկելը, Վ.Հ. Սուլթանին կողմանէ իրեն չնորհուած Մէճիտիէի պատուանշանը։ Դեռ պիտի թուէր անչուշտ այսօրինակ նշանաւոր եղելութիւններ, որով լի էր այդ քաջ մարդուն կեանքը, եթէ վիրաւոր երիտասարդը չը յիշեցնէր իրեն թէ թեւին ցաւը կը նեղէր զինքը։

—Հիմաճուկ իճապը կը նայինք, էֆէնտիմ,—ըսաւ, և այս անգամ սիկառը մարելով վերստին Գառնիկին քովը գնաց, պայուսակը՝ զոր հետը բերած էր, բացաւ, թիթեղէ փոքրիկ տուփ մը հանեց, և անոր մէջը գտնուած իւղովը սկսաւ չփել ու չփել վիրաւորեալին թեւը։

Այս գործողութեան միջոցին մերթ ընդ մերթ թեթեւ ճիչեր կարձակէր երիտասարդը, և երկու աղջիկները՝ որ քովը կեցած էին, կը սարսափին իրարու նայելով։

Ետքոյ լաթով մը փաթթեց, կապեց, ու ինքն իր բամբին վրայ վերստին մարդու մը չէչտովը յարեց. «Թեւդ հիչ մի՛ խաղցըներ հա՛, հասկցար մի՛ էֆէնտիմ, ես վաղը կենէ կուգամ, Աստուծոյ կամքովը մէկ երկու օրէն բիրիբաք կըլլայ».—եւ պայուսակը առնելով՝ ընդհանուր բարեւ մը տալով դուրս ելաւ։ Գառնիկ անոր ետեւէն գնաց այցելուին վճարելու համար, բայց Մանուկ աղա մերժեց վեհանձնաբար. «Չէ՛, խապուլ չեմ ըներ, էֆէնտիմ, Աստուծոյ կամքովը վաղը մէկալնօր աղէկնաս նէ, էֆէնտիմ, ան վախիթը դուք ձեզի վայլածը կուտաք, էֆէնտիմ.»

—Ա՜հ, վերացական գլուխնե՛ր, տեսա՞ք գործի մարդը,—կը կրկնէր Տիգրան սքանչացած։

—Շատ ցաւո՞ւմ է,—կը հարցնէր ծերունին գորովանօք։

—Հիմակ ի՞նչպէս կզլաս ինքզինքդ,—կըսէր Սօֆի կասկածոտ նայուածքով մը։

—Պիտի թողո՞ւս որ այս խեղճ մարդը ուզածը ընէ քեզի,—կը յաւելուր Բուբուլ անձկանօք։

(Շարունակելի)

ԻԼԱՆ

Գալըգճեան պիրատէրլէր նամը Թանճըրնտա տէվամ իտէն չիրքէթիմիզին մաճալը մէրքէզի պուլունան հաւքէօյտէ վագը քէրէսթէ մաղազասընը էմվալ վէ էշեաի սաիրէ սիյլէ պէրապէր Ցարութեան էֆ. Գէչիշեանա սամիմի օստուղըմըզ հասէպիյլէ պու տէֆա Օտուն գարուսընտա Ջէօրլիւք իսքէլէսինտէ վագը 4 նումէրօյը քէրէսթէ մաղազասընը պիլիմզայէտ մաղազայի մէզքիւրէ նագլը մաճալ մէրքէզ իթթիշաղ օլտուղըմըզը կէօրիւշմէք իսթէյէն զէվաթըն մալիւմի օլմագ իւզրէ պէյան օլունուրքի, պիրատէրանտան Գրիգոր աղա Գալըգճեանըն չիրքէթիմիզտէն ինֆիքաք իթմիշ օլտուղընը մալիւմ օլմագ իւզրէ իլան իտէրիզ։

Մէզքիւր եէնի քիւշատ օլընան մաղազամըզտա էպնիյէ, մարանկօզ վէ տողրամաճըլարա մուխթէլիֆ հէր նէվ Անատօլ քէրէսթէլէրինին վէ ալէլ խուսուս Գալաս Թանճալարընըն էն ալէա ճընսընտան, զամարա Նէմչէսի, Մաչինա, սըրա վէ սաիրէսինին՝ քիւլլիյէթլի սուրէթտէ մէվճուտ օլտուղընը վէ զայէթ էհվէն ֆիյաթլա սաթըլմագտա պուլընտուղընը՝ տըշարը գարու քէրէսթէճիլէրիյլէ եարու սահիպլէրինին խաթըրլարը նամընա իլավէթէն պէյան իտէրիզ։

Առէ⁎⁎ Գ. Գալըգճեան
վէ չիրքէթլէրի

30 յունվ. 1891 3—2

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ
ԵՎՐՕՊԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 13 փեւր.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	97-37
Օսմ. էսհամը ադըլըտը	19-12
» » գարանթը	19-25
» » Սէրի Ա	45-¼
» » » Գ	25-
» » » Ս	19-³⁄₈
Օթօման 1871	099-½
Օսմանլը Պանգասը	14-75
Րուսիա իսթիգրազը	109-½
Մըսըր ռուպ. մութթահըտէ	98-½
» իմթիյազը	101-¾
Ցաիրա Սանիյէ Մըսըր	98-¼
Բօլիքա իսթիգրազը	102-½
Պուլկար իսթիգրազը	-
Գօնսօլօ Բարիզ 3 ալ վատէ	25 41·10

Բարիզ 13 փեւր.

Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր.	95-65
» » 4½ %	105-20
Եէնի Օսմ. էսհամը ադըլըտը	19-45
» » » գարանթը	19-50
Մէւ⁎⁎⁎թէլէ	
Սէրի Գ.	2 -
» Ս.	19 50
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	78 75
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	336 25
» Պանգասը	623 75
Գրէտի Լիօնէ	850-
Գրէտի Ֆօնսիէ	1290-
Գօնթուար տ'Էսգօնթ	660-
Սիւվէյշ ագսիօնը	2435-
Իթալիա էսհամը	93 95
Մըսըր ֆօնտ. մութթահըտէ	496 25
Բօօրիէ Թիւրքի	423 75
Եունան 5 % 1879	460-
Գօնսօլօ 3 ալ վատէ	25-25

Վիէննա 13 փեւր.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	114 70
Րումէլի շըմէնտըֆէրի ֆր.	36-10
Օսմանլը Րէժի աքսիօնը	148-

ՂԱԼԱԹԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Եսհ. ում. տիւն ադը. գար.	0-07
» » » էն եիւքսէք	20-10
» » » էն աշաղը	20 07
Գու սօսթան ադըլըտը գ. ք.	20-10
Թահվիլաթը Օսմանիյէ	83-19
» » » էն եիւքսէք	83-27
» » » էն աշաղը	83-18
» » » ադըլըտը գ. ք	83 27
Սէաի Ա.	45-10
» Գ.	25-
» Գ.	20-10
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	79-
Աղչէ ֆոնգի	8-
Րէժօր Դըշ.	-
Հէվալէսիզ »	10-

ԳԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	9-26
Սթամպօլ պանգասը	6 25
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5-34
Թրամվայ	5-22½

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. Լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղըշ Բէշ
Գէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-18
Մէթալիք »	100-20
Գէշլիք »	102-30
Ալթըլըգ »	103-20
Ինկիլիզ Լիրասը	110-02
Ֆրանսըզ ալթունը	87-12
Բօլ	84-35
Գրէմից ալթունը	51-15
Գարդօն գայմէսի	7-80

ԹԱՍՖԻՑԷ ՔՍԱՂԸՏԸ

(0) լէք քեաղըտ	-
50) » »	18 20
100) » »	-
500) » »	-
1000) » »	18 20
100.0 »	

ԳԱՄԳԻՕ

Լօնտրա	109 ¹³⁄₁₆
Բարիզ 3 ալ վատէլի	22-93

ԻԼԱՆԱԹ
ԳԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նօմէրօ 17)

Նիզամիյէ Թանճիյէ իտարէսի իչիւն միւպայաա օլունաճագ օլան օն պէշ պին քիլօ ճէտիտ եուսուֆլագ պուղտայըն՝ շուպաթը րումինին ալթընճը չարշէնպէհ կիւնիւ զավալը զաթիսի վէրիլմէք երթէսի բէնճշէն պէշ կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէմինաթ գաբուլ իտիլէճէկինտէն, մէզքիւր պուղտայըն իթասընա թալիպ օլանլարըն՝ մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլ մէլէրի իլան օլունուր։

3—1

Եաֆաթա քեաին Խազինէտէն մազպութ ճամիի քէպիր վագֆընտան խան վէ մէնզիլ վէ տիւքքեանլարըն մահալլինճէ միւճթէմիէն միւզայէտէյէ գօնուլտուղը միսիլլիւ, 307 սէնէսի մարթը իպթիտասընտան իւսվիլէն թէսլիմ օլունմագ վէ սէնէի մէզքիւրէ շուպաթը զայէթինէ տէկին պիր սէնէ թասարրուֆ իտիլմէք վէ պէտէլինին լըրաի Օսմանի 100 ղրշ. հիսապըյլա չէհրը մարթ իպթիտասընտան ազամի զայէթի նէ տէկին 6 թագսիթ իլէ նագտէն վէրիլմէք վէ պիր կէօնա նագս վէ մահզուրա մուամէլէսի վէ թամիրաթ վէ թէրմիմաթ մուղթէրիսինէ աիտ օլմագ վէ թէգասիթի միւրուրինտէ կիւզէշթէի նիզամի եիւրիւտիւլմէք շարթըյլա 144500 ղրշ. պէտէլաթը սապըգասըյլա միւճթէմիէն վէ մէրքէզը լըվանտ տաիրէ միւզայէտէյէ գօնուլտուղը Գուտաս էվգաֆ մուհասէպէճիլիկինտէն պաթէլէկրաֆնամէ իշար գըլընմըշ օլտուղընտան, մուսաղգաֆաթը մէզքիւրէյէ օլվէճհիլէ թօրտան թալիպ օլանլարըն՝ թարիխը իլանտան իթիպարէն սէնէի հալիյէ շուպաթընըն 25 ինճի կիւնինէ գատար 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմին աղչէսինի միւսթահսըպէն Տէրսաատէթտէ էվգաֆը հիւմայուն մուհասէպէսի ումումիյէ իտարէսինէ, վէ մահալլինճէ մէճլիսը իտարէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

31 քեանունը սանի 306 7—1

Եալընըզ Թուղրալարըյլա Նիշանլարը մաթպու պէրաթ քեաղըտը՝ ատէտի 1250, պէհէրի բարա 30։

Գիւթին թապագա իւզէրինէ մաթպու պէրաթ քեաղըտը՝ ատէտի 500, պէհէրի բարա 30։

Ճիհազ իչիւն պէրաթ քեաղըտը՝ ատէտի 1500, պէհէրի բարա 16։

Ճէտվէլ Թանզիմ իչիւն Թարիֆ նամէ՝ ատէտի 120, պէհէրի բարա 40։

Նագտիյէ վէ աննիյէ էսաս տէֆթէրի նիւմունէ վարագալարը՝ ատէտի 3740, պէհէրի 16 բարա։

Եյամը խալիյէ քիրալարընըն Թահսիլինէ մախսուս պէհէր ճիլտի 50 վարագը ժուրնալ՝ ատէտի 20, պէհէր ճիլտի 20 ղրշ։

Խազինէճէ Թապ ու Թէճլիտ իթտիրիլէճէք պալէատէ էնվալը վէ մէգատիրի մուրագգամ 6 գալէմ պէրաթ քեաղըտլարը վէ սաիրէնին պէհէրի զիյլէրլէրինտէ մուրագգամ ֆիյաթըլա Թալիպլէրի եօհտէլէրինտէ պուլընտուղընտան, վէ շուպաթըն 4 ինճի կիւնիւ բազար երթէսի սաաթ 10ա գատար հէր գաչ բարա վէ եր Թէսի սալը կիւնիւ քէզալիք սաաթ 10ա գատար 100տէ 5 Թէմինաթ օլընըրսա գապուլ իտիլէճէյինէ պինաէն, նօգսանլարըյլա Թապ ու Թէճլիտ իթմէք վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին՝ մէճլիսը իտարէյէ էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

29 քեանունը սանի 306

3—3

Րուսուսաթ Էմանէթինէ կէօմրիւքլէր իչիւն միւպայաասընա լիւզում կէօրիւլէն միւխթէլիֆ իւլ էճնաս միւհիմմաթը գըրթասիյէնին իթասընա թալիպ օլաճագլարըն՝ իշպու գըրթասիյէ նիւմունէլէրինի կէօրմէք վէ օնա կէօրէ սօն ֆիյաթլարընը պավարագա վէ միւնագասաթէն պէյան իթմէք իչիւն կէլէճէք չէհրը շուպաթըն 5ինճի կիւնինէ գատար Ճէմիյէթը Րուսումիյէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

31 քեանունը սանի 306 3—1

ԹԻՐԱԼԸԳ ՑԻՒԹԻԵԱՆ

Օսմանիա ճատտէսինտէ Ագարճա Ջէշմէսի իթթիսալինտէ քեաին տէքրունինտէ պիր օտա, պիր մաթպախ, պիր գույու վէ պիր ապտէսխանէյի միւշթէմիլ քիարկիր պիր տիւքքեան քիրայա վէրիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարըն մաթպաամըզա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 5—4

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

ՊԷՏԷԼԸ
ՄՈՒԳԱՏԷՄՄԷՍԻ — ՆԷՎԸ ԱԳԱՐ ՎԷ ՄԷՎԳԻԻ

6500 Խազինէ տաիրէսինին մէքիւլաթ վէ մէշրուպաթ րուսումը։

21300 Խազինէ տաիրէսինին բապ ու ճըլըզը։

50000 Եէնի ճամի վէ Սուլթան Ահմէտ վէ Շահզատէ Սուլթան Մէհմէտ ճէվամիի չէրիֆլէրի հավլիլէրինտէ քիւչադ օլընան բազարլար րուսումաթը։

8000 Մահմուտ Բաշատա քեաին սիւլէս հիսսէ Շիշէճի խանը։

10200 Պէշիկթաշտա վաբօր իսքէլէսինտէ պիր պապ գազինօ։

4200 Օրթաքէօյտէ վաբօր իսքէլէսինտէ պիր պապ գազինօ։

3600 Թօթհանէ Թիւրպէի չէրիֆ ճիվարընտա Ն. 3 տիւքքեան։

4320	մահալը մէզքիւրտէ Ն.	5	տիւք.
3600	»	7	»
3000	»	9	»
3720	»	11	»
1500	»	13	»
1500	»	15	»
3960	»	19	»
3600	»	21	»
3600	»	23	»
4440	»	25	»
2160	»	27	»
2040	»	29	»
3120	»	31	»
1680	»	37	»
2400	»	39	»
3480	»	41	»
3600	»	8	»
2040	»	10	»
1800	»	12	»
2802	»	16	»
2460	»	18	»
2460	»	20	»
2220	»	22	»
750	»	24	»
744	»	26	»
750	»	28	»
720	»	30	»
1800	»	32	»
1800	»	34	»
2700	»	36	»

16500 Եէնի ճամիի չէրիֆ հավլիսինտէ 53 վէ 54 Ն. 2 պապ մաղազա։

2520 մահալը մէզքիւրտէ Ն. 48 տիւք.
600 » » 96 »
900 » » 54 քիւլահճը տիւքքեանը
480 մահալը » 61 սուճուգճը տիւքքեանը
600 մահալը » 89 տիւք.
4800 » » 60 »
600 » » 90 »
1560 » » 46 »
1800 » » 39 »
.... » » 9 ատէտ պարագա
325 » » գուշ միւնատիրիկի

3480 Գաղչէ գարուսընտա Համտիյէ խմարէթի իթթիսալինտէ 1ինճի տիւք.
3420 մահալը մէզքիւրտէ 2նճի տիւք.
3360 » » 3իւնճի »
3240 » » 4իւնճի »

456 Ալաճա Համամտա ճամիի չէրիֆ իթթիսալինտէ 1 պարագա։

720 Եէմիշ իսքէլէսինտէ մէշրութէ խանէ արսասը։

920 Հաթապ գարուսընտա 25 նօմէրօյը պիր գահվէ տիւքքեանը։

1920 Գալըգ բազարընտա Իզզէթ Մէհմէտ բաշա ճամիսի Թահթընտա պիր պապ սալաշ։

900 Խօճա բաշատա համամ բիչկէհընտա պիր արսա։

1020 Զէյնէպլի Թաշտա մէքթէպ Թահթընտա պիլա նօմէրօյը տիւքքեան։

900 Ուզուն չարշըտա մէքթէպ Թահթընտա Ն. 298 տիւքքեան։

900 մահալը մէզքիւրտէ Ն. 300 տիւք.
900 » » 302 »

120 Մահմուտ բաշա ճամիսի գարուսը իթթիսալինտէ պիր պօտրում մահալլի։

... Զարշուտա Եօրկանճըլար իչինտէ Ն. 8 եօրկանճը տիւքքեանը։

1800 Պիթրագարը գարուսը իթթիսալինտէ չէշմէ արսասը։

840 Բարմագ գարուտա Գալմօնճը լար իչինտէ պիր արսա։

750 Գապը Սէրասքէրի բիչկէհընտա Ն. 68 տիւքքեան։

200 Զընտան գարուսընտա Եարըմ խան օտալարը։

420 Զուգուր չէշմէտէ Թաշ խան տէրունինտէ Ն. 22 օտա։

360 Գօսգատա միմար Բէմալ ճամիսի Թահթընտա Ն. 75 վէ 77 տէքեաքին։

780 Շահզատէ գուլլիյէսինտէ Խոճա տէմ ճամիսի Թահթընտա տիւքքեան։

960 Լալէլիտէ Քէմանքէշ Ահմէտ աղա մէքթէպի Թահթընտա Ն. 81 վէ 83 տէքեաքին։

300 Ճէրրահ Բաշատա Արագիյէճի Ահմէտ աղա մէքթէպի Թահթընտա Ն. 23 տիւքքեան։

840 Գարանը Տագիգ խարիճինտէ պիլա Ն. աշճը տիւքքեանը։

600 Մահալը մէզքիւրտէ պիր պարագա։

250 Սուլթան Սէլիմ իմարէթի իթթիսալինտէ պիր մաղազա։

130 Մէվլէվիխանէ գարուսընտա պօսթան։

360 Խըրգայի Շէրիֆտէ գարագոլխանէ Թահթընտա Ն. 2 տիւքքեան։

480 մահալը մէզքիւրտէ Ն. 4 տիւքքեան։

120 Մահալը մէզքիւրտէ Ն. 6 տիւքքեան։

480 Ալիմ Մէլիմլէտէ ճամիի չէրիֆ իթթիսալինտէ 3 տէքեաքին

360 Գօսգատա Բաշիր Մէհմէտ բաշա քիւթիւպխանէսի Թահթընտա պիր Ն. մաղազա։

480 Թօբգաբուտա 1 չէշմէ արսասը։

400 Եյուպտա Գօսթան իսքէլէսինտէ ըլըթըմ մահալլի։

2400 Խասքէօյտէ ճամիի չէրիֆ Թահթընտա գայըգխանէ։

240 Գասըմ բաշատա Էմին ճամիսի Թահթընտա Ն. 43 վէ 45 տէքեաքին։

... Գալաթատա Քէմանքէշ ճամիսի հավլիսինտէ Զէօմլէքճի սօգաղընտա Ն. 6 վէ 8 տէքեաքին։

1800 Գուլէ գարուսընտա ճամիի չէրիֆ իթթիսալինտէ Ն. 518 տիւքքեան։

720 Թօբխանէտէ Ղարաբի Մէհմէտ էֆ. ճամիսի Թահթընտա 1ինճի պօյաճը տիւքքեանը։

720 Մահալը մէզքիւրտէ 2նճի գունտուրաճը տիւքքեանը։

720 Մահալը մէզքիւրտէ 3իւնճիւ Թէրզի տիւքքեանը։

570 Թօբխանէտէ Գըլըճ Ալի մէտրէսէսի իթթիսալինտէ օտա։

240 Մահալը մէզքիւրտէ տիւկէր օտա։

1440 Թօբխանէտէ Բէյկոզ աղա ճամիի չէրիֆի իթթիսալինտէ պիր լօգանթը տիւքքեանը։

360 մահալը մէզքիւրտէ էսկիճի տիւք.
840 » » ճամճը »
4320 » » հէլվաճը »
2400 » » էճզաճը »
970 » » քէօմիւրճի »
720 » » չիլինկիր »
500 » » օգույըճը »
500 » » 2 պէքեար օտալարը։
180 » » 1 պարագա։

1800 Թօբխանէտէ Սուլթան Գայազիտ ճամիսի իթթիսալինտէ սուճու տիւքքեանը։

1440 Մահալը մէզքիւրտէ չամաշըրճը տիւքքեանը։

480 Ճամիի մէզքիւր Թահթընտա օտա։
300 » » » »
240 » » » »
1200 » » » օտալար։

840 Թօբխանէտէ Թօմթօմ մահալլէսինտէ ճամիի չէրիֆ իթթիսալինտէ սօպաճը տիւքքեանը։

480 Ճամիի մէզքիւր գարշըսընտա գունտուրաճը տիւքքեանը։

1560 Ճամիի մէզքիւր գարշըսընտա գահվէ տիւքքեանը։

540 Ճամիի մէզքիւր գարշըսընտա գահվէճի։

2475 Ճամիի մէզքիւր գարշըսընտա մէնզիլ։

1020 Գապաթաշտա Ն. 201 տիւք.
1740 » » 193 »
1200 » » 195 »
1560 » » 197 արապա ախըրը մահալլի։

1380 Գապաթաշտա » 199 տիւք.
1020 » » 203 »

1200 Թօգմագտէ չէշմէ իթթիսալինտէ 1ինճի տիւքքեան։

1200 Մահալը մէզքիւրտէ 2նճի տիւք.
1800 » » 3իւնճի »

1800 Պէշիկթաշտա վաբօր իսքէլէսի ճատտէսինտէ 4 պէքեար օտալարը։

1560 Պէշիկթաշտա վաբօր իսքէլէսինտէ միւճէտտէտէն ինշա օլընան տէքեաքինտէն իսքէլէ ճիհէթինտէն 1ինճի տիւք.
1500 » » 2նճի »
1800 » » գազինօ իթթիսալինտէ միւճէտտէտէն ինշա օլընան տիւքքեան։

1500 Մահալը մէզքիւրտէ 2նճի տիւք.
1200 » » 3իւնճի »
1500 » » 4իւնճի »
1800 » » 5ինճի »
1500 » » 6նճը »
1500 » » 7նճի »

3000 Իւսկիւտարտա Խօրխօր չէշմէսի արսասը։

... Իւսկիւտարտա Թէնպէլ հաճի Մէհմէտ մահալլէսինտէ Ն. 3 պօսթան։

1200 Իւսկիւտարտա Մէհմէտ աղա ճամիսի Թահթընտա 4 պօտրում։

600 Իւսկիւտարտա Ճէտիտ Վալիտէ Սուլթան ճամիսի հավլիսինտէ եաղ մաղազասը։

240 Իւսկիւտարտա Հարէմ իսքէլէսինտէ Ն. 9 աշճը տիւքքեանը։

600 Մահալը մէզքիւրտէ Ն. 13 գահվէ տիւքքեանը։

240 Մահալը » » 19 Թիւթիւնճի տիւք.
240 Մահալը » » 21 տիւք.
180 » » » 2 »
684 » » պիլա Ն. պօղաչէ
.2400 » » սալաշ մահալլի։
240 » » 2 պէքեար օտասը։

350 Իւսկիւտարտա Սալաճագտա ըլըթըմ մահալլի։

1200 Գանլըճա գարիյէսինտէ ճամիի չէրիֆ հավլիսինտէ Ն. 40 տիւքքեան։

510 Մահալը մէզքիւրտէ Ն. 6 տիւք.
... » » 8 վէ միւքէրրէր 8 վէ 10 նօմէրօյը գահվէ վէ Ֆըրըն տիւքքեանը։

150 Գանլըճա գարիյէսինտէ գույուն գօթրասը։

..Կէօքսուտա 1 գահվէ տիւք.

860 Գատը գարիյէսի սու պաշըլըգ րուսումը։

600 Գուրուչէշմէ համամ չէքիսի րուսումը։

300 » սագա կէտիկի։

800 Պէյլէր գարիյէսի համամ չէքի րուսումը։

1300 Պէյգօզ բազար գայըղը։

2000 Էմիրկէն գայըղխանէ վէ բազար գայըղը։

600 Գալաթատա Գուրշունլու խան իսթ գաթընտա Ն. 55 օտա։

. . . Պէյօղլընտա Շիշլի ճիվարընտա միւճէտտէտէն Թէշքիլ օլընան Մէճիտիյէ գարիյէսինտէ քեաին ճամիի չէրիֆին ճանիպը եէմին ու եէսարընտա քեաին 11 պապ տէքեաքին։

Պալէատէ մուհարրէր ագարաթըն վագֆիյէնին 1307 սէնէսի մարթընտան իթիպարէն 1 վէ իճարալընա կէօրէ 2 ila 3 սէնէլիքլէրի՝ Թալիպ վէ միւլթէզիմ լէրինէ իհալէ ու իհալէ գըլընաճաղընտան, մէզքիւր ագարաթըն իհթիճա ըրնա Թալիպ պուլընանլարըն՝ Թարիխը իլանտան իթիպարէն 306 սէնէսի շուպաթընըն 16ճը ճումա երթէսի կիւնիւ սաաթ 10ա գատար մէզքիւր ա-

գարաթըն չէհրի 100 ղրշ.տան զիյատէ քիրասը օլանլարընտան 100տէ 10 նիսպէթինտէ օլարագ բէյ աղչէլէրինի միւսթահսըպէն Էվգաֆը Հիւմայուն խազինէի ճէլիլէսի մուհասէպէի ումումիյէ իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի, վէ ագարաթը մէզքիւրէ տէրունինտէ պուլընան միւսթէճիրլէր սապըգալարը հէման չիմտիտէն պէտէլը սապըգալարը վէճհիլէ գապուլ իթտիքլէրի հալտէ ուսուլ վէ նիզամ տաիրէսինտէ քէֆիլ իրաէսիյէ եէնիտէն գօնթրաթօյա րապթ իթտիրմէլէրի, վէ գապուլ իթմէտիքլէրի սուրէթտէ չէհրը շուպաթըն Թարիխինտէն միւթթահըլըն կէթիրիլիպ Թէսլիմ իթմէլէրի Թագտիրտէ, օ մագուլէ միւսթէճիրլէր հագլարընտա մուամէլէի գանունիյէ իճրասը մուգարրէր օլմաղլա, եէվմը մէզքիւրէ գատար Թալիպլէր՝ պիլմիւրաճաա մուամէլէի լազըմէյի իֆա իթտիրմէլէրի, վէ եէվմը մէզքիւրտէն սօնրա մէճլիսը իտարէնին Թանճը գարարընա վէրիլաճագտէն վէ Թարաֆը սամիի նազարէթբէնահիտէն գարար պոյրըլթըսը քէշիտէսինտէն սօնրա իհալէի գաթիյէլէրի իճրա գըլընաճաղը ճիհէթլէ, քէյֆիյէթ՝ մալիւմ օլմագ իւզրէ իլանա իպթիտար գըլընտը։

28 քեանունը սանի 306

ԽՔԷՏԻՎԻԷՑԷ ՎԱՊՕՐԼԱՐԸ
ԻՏԱՐԷՍԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթէ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սէյրը սէֆէր բօսթասը։

Պալտիմէլլի գարշըսընտա Թահթը գումանտաընտա Պէհէրա նամ վաբօր 1500 Թօնիլաթօ համուլէսինտէ վէ 300 պարկիր գուվվէթինտէ օլարագ սալըֆրանկա փեւրվարըն 18ինճի չարշէնպէհ կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա սաաթ 4տէ Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ ՉԱՆԱԳ ԳԱԼԷ, ՄԻՏԻԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ՊԻՐԷԵՍ օղրայարագ բազար երթէսի սաապահլայըն 4 պուչուգ կիւնտէն ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ մուվասալէթ իտէճէք տիր։

Եօլճու պիլէթլէրի ֆամիլիաճա վէ կիտիշ կէլիշ պիլէթլէրի, թէնզիլէ ֆիյաթլա ֆիւ րուխթ օլունուր։

Վաբօրտա պիրինճի սընըֆ սուֆրա Թապլ տը, շամփանյա շարապը, հէքիմ վէ խըզմէթճի գամ վար տըր։

Եէնէ բօսթա մէզքիւրէնին ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷտէն հէր չարշէնպէհ հարէքէթ իտէն Պէրինտիզի Շամ վաբօրլարը տօղրու եաֆ Ֆա, յա հարէքէթ իտէր ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷտէն 44 սաաթտա ՊԷՅՐՈՒԹա վասըլ օլուր, վէ ԹՐԱՊԼՈՒՍ, ՄԷՐՍԻՆ վէ ԻՍԳԷՆՏԷՐՈՒՆա օղրար։

Եօլճիլարըն մէզքիւրլէրըն Գըրմըզը տէնիզէ իշլէյէն վաբօրլարը հէր ճումա կիւնիւ Պըրինտիզ բօսթա չանթալարընըն միւվասալէթինտէն սօնրա Սիւվէյշէտէն հարէքէթլէ, Ճիտտէ, Սուաքիմ, Մասաուա, Հիտէյտա վէ Ատէն իսքէլէ լէրինէ ուղրար։

Եօլճու, մալ վէ էմանէթ եիւքլէթմէք իսթէյէնլէր Սթամպօլտա Եմին Էօնիւնտէ Գէօբրիւ պաշընտա Եէնի Վալիտէ խանընտա գաիմ բաշխար մէզքիւրէն աճէնթէխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլիտիրլէր։

Իշպու աճէնթէխանէ՝ պէտէլի Մըսըրըն պիւլժինտէ բօսթա խարէճլէրինտէ Թէէտիյէ օլընմագ իւզրէ բօսթա բօլիչալարը [Մանդաբօսթ] տախի իթա իտէր։

Հէր սընըֆ եօլճու իչիւն Պէյօղլընտա Տօղրու եօլտա 170 նումէրօլու մաղազա Մ. Մ. Թօմաս Գուք վէ էվլատը աճէնթէխանէսինտէ միւրաճաաթ օլընա։

ԻԹԹԻՐԱԱԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷ
Ն ՎԱՑԵԱ ՀԱՊԼԱՐԸ

Իսհալ, գանըը պասուր վէ գոլէրին խասթալըգլարընը թէտավի իչիւն պիրինճի իլաճ տըր։

Մէզքիւր հապլարըն իսթիմալի իչիւն Ճէմիյէթը Թըպպիյէի Միւլքիյէ Թարաֆընտան 1304-1888 նօմէրօ 23տէ րուխսաթնամէ իթա օլընմըշ տըր։

Զիքրը օլընան հապլար՝ պիրինճի սընֆ էճզաճըլարտան Փ. Անտրէա Թարաֆընտան Թէրթիպ օլընըր։

Ն. Վայեա հապլարը՝ միւնհասըրէն նէպաթաթտան Թէրքիպ իտիլմիշ օլուպ, պաղըրսագըլարա միւթէալլիգ խասթալըգլարը սէրի պիր սուրէթտէ Թէտավի իտէր։ Աթըպպա Թարաֆընտան իթա օլընան պիր խայլը շահատէթնամէլէրտէ տախի, մէզքիւր հապլարըն՝ զիքր օլընան խասթալըգլար իչիւն էլփազալիս օլտըղը պէյան իտիլմիշ տիր։ Գօնտան մասատա զիքր օլընան հապլար՝ Եվրօպատա օլտըղը կիպի բայթախթըմըզտա տախի բէք զիյատէ գէպուլ նամ ու չէօհրէթ իթմիշ օլուպ, բաղըպէթլու էհալի պու հապլարըն նէթիճէի չիֆապախշասընը կիւնտէն կիւնէ Թագտիր իթմէքտէ տիր։

Գուլէրա կիպի պիր խասթալըգ զուհուրինտէ իհթիյաթ օլմագ իւզրէ մէզքիւր հապլարտան պիր Թանէ սապահ չէվէ պիր Թանէ ագշամ ալմալը տըր։ Հէր իչէտէ 24 վէ 12 հապ պուլընըպ, պուլնըն ուրէթը իսթիմալինի Թարիֆ իտէր 17 լիսանտան պիր տէ Թարիֆնամէ մէվճուտ տըր։

Պէհէր չիշէնին ֆիյաթը՝ Սթամպօլ վէ ճիվարը վէ վիլայաթ իչիւն 1 վէ ½ մէճիտիյէ վէ մէմալիքը էճնէպիյէ իչիւն 5 վէ 2½ ֆր. տըր։

Իտարէսի, Ֆապրիգասը վէ ումումի տէբօզիթօսը՝ Գալաթատա Խավյար խանընտա պէօյիւք գարունըն իսթիթիտէ 2նճի վէ 3իւնճիւ գաթլարտա տըր։ Մէզքիւր հապլար՝ Տէրսաատէթ, վիլայաթտա վէ մէմալիքը էճնէպիյէ տէ քէօրի պիլիւմլէ էճզախանէլէրտէ է էճզա տէբօզիթօլարընտա պուլընըր։

Մէզքիւր հապլարըն սահիպլէրի Տէրսաատէթ
Ա. ՕԼԻՎՕ վէն. ՎԱՑԵԱ
Տէրսաատէթ

ՖՕԹՕԿՐԱՖՃԸԼԱՐԱ
ՎԷ ՖՕԹՕԿՐԱՖ ՄԷՐԱԳԼԸԼԱՐԸՆԱ
ԻԼԱՆ

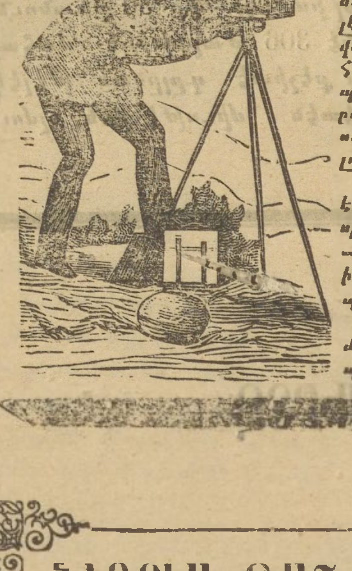

Պէյօղլընտա Գուլէ Գապուսընտա Տօղրու եօլտա 675/7 նօմէրօլարտա ԳԱՐԱԳԱՇ ֆօթօկրաֆխանէսինտէ ֆապրիգա ֆիյաթըյլա էն ալէա ֆօթօկրաֆ ալէթ ու էտէվաթը մէվճուտ օլուպ, մէթէլա, պէյլիք մարբըը օպժէքթիֆլէր, սիւալիւ վէ Թամմ եօլճիլիւ մաքինալար, զայէթ էհվէն էլ մաքինալարը, էնվաի ֆօթօկրաֆ էշեասը, մէշհուր ֆէննը քիմեա մուալլիմի Մէրսիէնին «կրաֆօլ» Թաշըր օլընան նէվզհատ «րէվէլաթէօր» վէ ըլաթինիկ «վիրաժ» վէ սաիրէ, րէամ զայէթ սէրի վէ նէֆիս պիր սուրէթտէ ալմաղա մախսուս ժէլաթինլի «պլագլար» պուլընըր։

Մ. Մ. Գարագաշ պիրատէրլէր՝ դիւչէ, րըթուշ վէ էմսալի քեաֆֆէի մուամէլաթը ֆօթօկրաֆիյէնին իճրասընը զայէթ էհվէն ֆիյաթըլա տէրէօհտէ իտէրլէր։

— Ֆօթօկրաֆ մէրագըլըլարը Թէճրիւպէլէր իճրա իթմէք իչիւն Գարագաշ ֆօթօկրաֆխանէսինէ միւրաճաաթ իտէպիլիրլէր։

Տէրսաատէթ, վիլայաթ վէ մէմալիքը էճնէպիյէ իչիւն մէզքիւր ֆօթօկրաֆխանէ Թարաֆընտան սըպարիշաթ գապուլ օլունուր։

ՆԻԳՐԻՍ, ԹԱՇ ՎԷ ԵԷԼ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸ
ԼԻԹԻՆՍԻԶ ՇԻՖԱՐԷՋԻՑՐ ՕԼՄԱԶԼԱՐ

Տ. ԼԸ ԲԷՐՏՐԻԷԼԻն հապ հալինէ գօնմուշ ԼԻԹԻՆ ԹՈՒԶԼԱՐԸ աչար աշար ալընըրսա, մէսանէտէքի գում վէ Թաշլարը իտրարըյլա պէրապէր անտան տէֆիյէյի մաճէլ իտէր։ Պու հալ մէզքիւր Թուզլարըն պալէատէ մուհարրէր խասթալըգլարա գարշը նէ տէրէճէ մուէսսիր վէ եարար օլտուղընը իսպաթ իտէր։

Բարիզտէ ԼԸ ԲԷՐՏՐԻԷԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲ. վէ էճզախանէլէրտէ։

ՆԻԿՃԷԼԻ ՓՕՓՕՌԼԱՐ (Բարֆիւմէրի)

ED. PINAUD
PARIS

37, Պուլվար տը Սթրազպուրկ, 37
Բէրակամ էտէ մաղազաթ :
30, Պուլվար տէ Իթալիէն, 30

ԷՏ. ՓԻՆՕ

Մէթալ լաքիւմ մախսուս

ԻՔՍՈՐԱՖԻԱՆԻՆ ՆԻԿՃԷԼԻ ՓՕՓՕՌԼԱՄԱ
ԻՔՍՈՐԱՖԻԱՆԻՆ խիւլասա
ԻՔՍՈՐԱՖԻԱՆԻՆ Սապուն
ԻՔՍՈՐԱՖԻԱՆԻՆ Բօմատա
ԻՔՍՈՐԱՖԻԱՆԻՆ Եաղ
ԻՔՍՈՐԱՖԻԱՆԻՆ Բուտրա
ԻՔՍՈՐԱՖԻԱՆԻՆ Թալաքէթ սիրկէսի

ԻՔՍՈՐԱՖԻԱՆԻՆ Ֆլէօր տ'ամուր
ԻՔՍՈՐԱՖԻԱՆԻՆ Վէրվէն
ԻՔՍՈՐԱՖԻԱՆԻՆ Թիւլիպ
ԻՔՍՈՐԱՖԻԱՆԻՆ Վիօլէթ

ԳՈՒԹԻԿԻՆԻ ՎԷ ԳԻՆԱ ՍԱՈՒՆ
մախսուս ձագլար իչիւն սապունլարը

Բարիզին 1889 սէրկիսի ումումիյէսի
ԳՐԱՆՊՐԻ

Մէճմու իչիւն բէք նէֆիս գօգուլու
Մէօսիւ Թէքրիփ
Ջամաշըր գուրսուն — Թէօգիպլէ
(Թրիֆլ)

Թուալէթ մախսուս սուրէթտէ (Թրիֆլ)
Բէլիզօ Դէպօ

Տէրսաատէթտէ պիւթիւն էճզախանէլէրտէ
Թիւճճարլարըն մաղազալարընտա պուլընըր։